

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

БРОЈ 70 ■ АПРИЛ 2021. ГОДИНЕ ■ БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА АГРОБИЗНИС ЦЕНТРА

Најбоље са Златибора

Стране 2 и 3

Успешна
вежба
евакуације
путника
из гондоле

Страна 7

ВЕЛИКИ ЉУДИ МАЛЕ СРБИЈЕ:
МИЛУТИН МАРЈАНОВИЋ ЕРА

Крунски сведок

Стране 26 и 27

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА АГРОБИЗНИС ЦЕНТРА

Најбоље са Златибора

На конференцији „Агроиндустријски центар - темељ привреде Златиборског округа“ представљена је својевремено идеја оснивања оваковог центра, адекватни модели пословања, могућности и користи који се његовим радом могу остварити - како у Златиборском округу, тако и за привреду целе земље, а сада су створени услови да се почне и са конкретном реализацијом тог пројекта.

Основни задатак оснивања Агробизнис центра је снажење локалних произвођача, стварање што повољнијег пословног амбијента за овдашње привреднике, подстицање предузетништва, јачање локалне и регионалне привреде, заједнички наступ и на домаћем, и на иностраним тржиштима, информисање и едукација, представљање привреде Златиборског округа и традиционалних златиборских производа.

Визија развоја

Председник општине Милан Стаматовић, коментаришући значај овог пројекта, истакао је да већ дужи низ година Општина Чајетина ради на томе како да најбоље организује пољопривреднике, заштити бренд, удружи произвођаче и подстакне производњу традиционалних рукотворина. Сигурно је дошло време да се оно што настаје вековима, сада производе на модернији начин, а при том остају подједнако квалитетни. Локална самоуправа даће свој допринос како би Агробизнис центар профункционисао. Реч је о модерној верзији некадашњих земљорадничких задруга, али концепт је осмишљен да функционише по принципу акционарског друштва, где би Општина у старту била већински акционар са 51 одсто акција, и то кроз изградњу млекаре, хладњаче и сушаре, као и

„Већ дужи низ година Општина Чајетина ради на томе како да најбоље организује пољопривреднике, заштити бренд, удружи произвођаче и подстакне производњу традиционалних рукотворина“, изјавио је Милан Стаматовић, председник општине, коментаришући отварање новог центра

набавке друге опреме која би била потребна како би олакшала производњу нашим домаћинима који се баве пољопривредом, а посебно сточарством. Јер, то је веома озбиљна грана, перспективна, али која подразумева много рада: нема слободних викенда, нема одмора, празника и „дрвених слова“, а на начин како је осмишљен рад АБЦ-а, много би олакшао рад самим произвођачима, на основу вишего-

дишњих искустава европских држава које се већ дужи период баве сточарством и пољопривредом по том принципу.

Потребна је и развијена инфраструктура, саобраћајнице, вода, поуздано снабдевање електричном енергијом, као и други пратећи садржаји, што ми већ имамо. Општина ове године почиње и с проширењем капацитета млекаре али и изградњом нове, као и формирањем ма-

шинског прстена са пратећом инфраструктуром, а у перспективи и изградњом сушаре за воће, изградњом хладњаче и кланице. Биће набављена и опрема која ће помоћи произвођачима да лакше ураде потребне анализе земљишта, квалитета хране и производа, тако да ми већ озбиљно радимо на томе.

Свакако, оно што је најбитније је организациони облик, потребно је да формирамо Агробизнис центар и да он почне са радом, како би могли озбиљније да кренемо и са инвестицијама. При крају смо административног дела посла, понудићемо нашим произвођачима да се придруже том систему и буду акционари. Неко ће можда ући са капиталом, неко са опремом или са имовином, а већина са производима. Основни циљ је да се олакша производња, да произвођачи буду конкурентни, а њима је ваљда најважније да им локална самоуправа обезбеди тржиште и гарантује цену. Од произвођача је довољно то што су направили производ, а све остало треба да организује држава или локална самоуправа.

Будућност Србије

Оснивање Агробизнис центра је и потврда прокламованог опредељења општине Чајетина да су и туризам и пољопривреда стратешке гране развоја. То не би требало да буде само програм општине Чајетина, већ и целе Србије. Имамо могућности да сви туристи, који остварују више од милион ноћења на Златибору, буду потрошачи роба произведених у оквиру Агробизнис центра, а да при том имамо гаранцију коју потврђује наш жиг квалитета „Добро са Златибора“.

Перспектива и будућност Србије је у туризму, пољопривреди и сточарству, као и комплементарним грама које их допуњују, а ми можемо у томе тражити своју развојну шансу и прилику за излазак из ове економске кризе.

Од јуна дневни капацитет
млекаре ће бити удвостручен
– на чак 2.000 литара

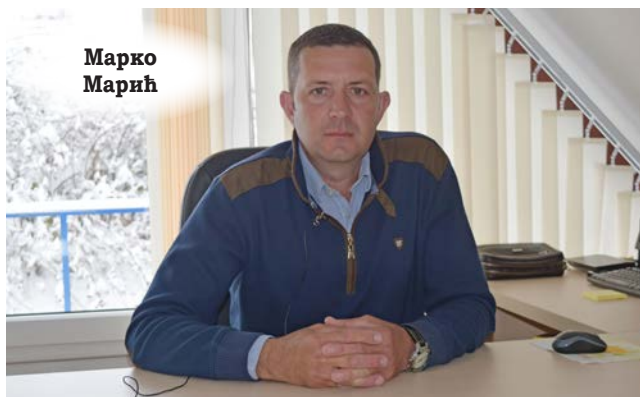
АКТИВНОСТИ „ЗЛАТИБОРСКОГ ЕКО АГРАРА“

Почиње трка за жигом

Након усвојеног програма мера подршке од стране Министарства и локалне скупштине, Привредно друштво за развој пољопривреде општине Чајетина „Златиборски Еко Аграр“ наставља да све планиране активности спроведе у дело. С тим у вези, 12. априла расписан је јавни позив за четири мере подршке пољопривредницима, а то су кредитна подршка, подршка младима, инвестиције у физичку имовину и ширење стада из сопственог запата.

– Ако је судити по утрошку средстава у 2020. години на све ове четири мере имали смо реализацију већу од 90 одсто што је само показатељ да су то мере које пољопривредницима одговарају и које се интензивно користе – рекао је Марко Марић, директор „Златиборског еко аграра“. – Што се тиче програма мера државне подршке конкурентној пољопривреди, недавно је изашао правилник на основу кога пласирамо обавештења и информације локалним произвођачима на који начин могу конкурисати за државне мере подршке.

Марко
Марић

Према речима директора овог предузећа идеје за изградњу Агробизнис центра се филтрирају и претварају у планове, па се први видљиви резултати очекују у наредних месец дана. У циљу заштите традиционалних производа на подручју општине Чајетина, Златиборски Еко аграр успоставио је и жиг гаранције под називом „Добро са Златибора“.

– Сам пут ка имплементацији тог жига веома је захтеван – објашњава Марић. – Ускоро расписујемо јавни позив кад ћемо изабрати сертификациону кућу која је неопходна како бисмо кренули да додељујемо жиг. Према нашим очекивањима,

први носиоци жига појавиће се већ у мају. Свако ко се бави производњом традиционалних производа нашег краја, на начин који је прописан строгим правилником о контроли квалитета остварује право да конкурише. Комисије и радна тела који су већ формирана, а с њима и сертификациона кућа, одлучиваће о томе да ли се жиг заслужује, или не. Добитник жига оствариће бенефите у смислу неке додатне вредности на робу коју производи.

Млекара у Кривој Реци „Наша Златка“, као и већина произвођача, има проблем са пласманом својих производа, које је изазвала

На основу Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју привредно друштво за развој пољопривреде „Златиборски Еко Аграр“ донело је Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја у општини Чајетина за 2021, који је усвојен 1. априла ове године на седници Скупштине општине Чајетина

Како до жига квалитета

ПД „Златиборски еко аграр“ доо Чајетина позива пољопривредне произвођаче са територије општине Чајетина који су заинтересовани за коришћење жига квалитета „Добро са Златибора“ да се јаве до 10. маја 2021. у просторије „Златиборског еко аграра“ доо, или на телефоне 031/3833-200 и 062/881-2134 ради добијања информација о процесу сертификације.

Позивају се и сви они који се баве производима од млека, меса, воћа и поврћа, лековитог биља, алкохолних пића и рукотворина од вуне, односно власници регистрованих сеоских туристичких домаћинстава са територије општине Чајетина.

пандемија корона вируса. Тренутни капацитет млекаре је 1.000 литара и у плану је проширење асортимана производа и повећање откупне количине млека тако да ће од јуна дневни капацитет млекаре бити чак 2.000 литара.

Д. Миловановић

КАКО ТО РАДЕ СКАНДИНАВЦИ

Подршка светских лидера

„Сарадња са Швеђанима је изузетно значајна јер даје немерљив допринос у заштити животне средине, у време када је у Србији веома тешко остварити запаженије резултате на том пољу“, рекао је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина, подсећајући на својевремену студијску посету последњој нордијској краљевини

Милан Стаматовић са новинарима

Представници Сталне конференције градова и општина (СКГО), заједно са стручним сарадницима које је ангажовала Владе Шведске, током априла посетили су Општину Чајетина. Циљ њихове посете је промоција досадашњих резултата остварених у области заштите животне средине а кроз реализацију пројекта „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – Друга фаза“. Носилац Пројекта који финансира Краљевина Шведска а реализује се уз помоћ Сталне конференције градова и општина, је КЈП „Златибор“ из Чајетине. Све локалне самоуправе које су захваљујући овом пројекту оствариле значајне резултате, међу којима је и Општина Чајетина, донатор ће представити као пример добре праксе осталима у Србији.

Током посете вођени су разговори с председником Општине Чајетина, директором и запосленима КЈП „Златибор“ Чајетина, руководиоцем Службе комуналних послова, с представницима удружења, невладиних организација и других заинтересованих страна. Организован је обилазак новоизграђених рециклажних острва, као и локације на којој се гради нови пословни објекат КЈП „Златибор“.

Драгоценa помоћ

Милан Стаматовић, председник Општине Чајетина, између осталог је истакао и важност досадашње успешне сарадње са Сталном конференцијом градова и општина која је као партнер локалних самоуправа учинила пуно тога.

– Док ресорна министарства имају одређен шаблон по ком раде, што често није могуће применити на локалне самоуправе, СКГО је више присутна у бази и боље разуме проблеме – рекао је Стаматовић. – Сарадња са њима је изузетно значајна, јер даје немерљив допринос у заштити животне средине, у време када је у Србији веома тешко остварити запаженије резултате на том пољу. Огроман допринос дали су и шведски стручњаци. Студијска путовања била су веома корисна за све који би требало да спроведу овакве пројекте. Они су нам помогли да без калкулација и лутања применимо све мере које и сами примењују у својој земљи, светском лидеру у овој области.

Уверен је да постоји неколико аспеката с којих се овај пројекат

може посматрати, а његов вишеструки значај се првенствено огледа у заштити животне средине. Да би променили свест суграђана, најпре се морало поћи с едукацијом локалног становништва које је било вољно да прихвати промене. Потом је уследила и подршка локалне самоуправе.

КЈП „Златибор“ Чајетина је носилац бројних активности које су везане за имплементацију поменутог пројекта, док директор овог предузећа Срђан Пантовић истиче да је подизање техничких и кадровских капацитета један од најважнијих услова за његово успешно спровођење, на чему се активно радило претходних година.

– Предузеће последњих година значајно улаже у обнову механизације, нарочито после студијске посете Шведској, увидевши да

Возачи Радомир Костић и Радиша Јанковић

Вера Благојевић

Александар Радишић

Зорица Милосављевић

се без одговарајућих средстава за рад поверени послови тешко могу спровести. Само у протеклој години купљена су три камиона марке „Волво“ за сакупљање и одвожење комуналног отпада.

Та инвестиција исплаћена је средствима комуналног предузећа, а ради се о суми већој од 400 хиљада евра. У периоду од годину и по набављено је и готово 400 нових пластичних контејнера, подсећа Пантовић, и додаје да је у току изградња новог пословног објекта КЈП „Златибор“, који би према плану требао да се заврши до краја године. Поред управне зграде, ту ће се наћи и гараже за смештај механизације, механичарске и браварске радионице, као и магацини и ауто перионица. План је да се читаво предузеће пресели на једну локацију. Поменута инвестиција коју финансира општина Чајетина вредна је више од милион евра.

Велика прекретница

Вера Благојевић, руководилац Службе комуналних послова у КЈП „Златибор“ истиче да је студијско путовање у Шведску било прекретница за даље кораке. Како каже, домаћини су се потрудили да на терену представе један организован и функционалан систем, почевши од школовања кадра, добре административне и техничке подршке, производње и употребе био-гаса, развијене примарне селекције отпада управо на месту настанка, рада рециклажних дворишта и компостана. Схватајући да се стечена знања могу применити код нас, кренуло се са још посвећенијим радом.

– Самостално смо израдили локални план управљања отпадом, нашта смо посебно поносни. То је наш стратешки документ којим се руководимо у свакодневном

раду. Овај План предвиђа пет мера, а у претходној години, уз знатно отежане околности, успели смо да отпочнемо реализацију свих шест активности предвиђених првом мером која се односи на Јачање техничких и људских капацитета, што ствара предуслов за реализацију остале четири. Убрзано се ради и на изради две студије за које је добијена подршка овог програма: Студија изводљивости (оправданости) за изградњу постројења за сакупљање отпада животињског порекла са територије општине Чајетина и града Ужица, која

Бојана Живановић Недовић

се ради уз помоћ домаће консултантске организације „Станиште“ из Вршца, као и Студија за компостирање коју израђују домаћи и шведски консултанати. Изградили смо три рециклажна острва, а очекује нас и изградња Рециклажног дворишта – наводи госпођа Благојевић.

Рекла је и да се радило на дизајнирању нове радне униформе по угледу на шведске. Циљ је био да буду удобне, функционалне, упадљиво видљиве, и израђене од најквалитетних материјала, али и модерно дизајниране... што је посебно значајно млађим радницима.

Веома је важно да је овај пројекат укључио различите заинтересоване стране којима је циљ успостављање једног организованог и функционалног система управљања отпадом, заснованог на националним циљевима, као што су рециклажа и третирање био-отпада.

Бојана Живановић Недовић, инжењер архитектуре, на ову тему каже:

– Кроз сопствени посао примећујем да се локална самоуправа плански и систематски бави проблемом одлагања комуналног отпада. По први пут у план-

ској документацији прописана је обавеза да се приликом пројектовања тих објеката обезбеди адекватан простор за постављање комуналних посуда унутар граница парцеле.

И грађани се питају

Своје виђење изнео је и Александар Радишић, председник Удружења грађана „Инклузија особа са инвалидитетом Чајетина“, који је запослен у ТО „Златибор“:

– Нова сазнања која смо понели из Шведске спровешћемо на најбољи могући начин, а искуство смо пренели на пружаоце хотелског угоститељских услу-

га код нас, како би и они најбоље што могу спроводили селектовање отпада, и да у својим објектима издвоје просторију за ту намену.

Зорица Милосављевић, магистар заштите животне средине, професорка биологије и председница УГ „Златиборски круг“, каже да су после студијске посете, и КЈП „Златибор“, и локална власт, предузели доста тога:

– Изграђена су рециклажна острва и спроведено је истраживање које се односи на мишљење суграђана о услугама комуналних предузећа. Да би се то предузело биле је неопходна својеврсна едукација запослених у комуналном предузећу и управи. И сама сам доста оног виђеног и доживљеног пренела својим колегама и ученицима, како бих им представила начин рада, односно како се неки важни послови обављају у једној уређеној држави.

Искуства са студијског путовања својим колегама пренели су и возачи Радиша Јанковић и Радомир Костић. Сматрају да се систем рада у Шведској може применити и код нас, али да нам је неопходно време. Радује их што се предузеће у ком су запослени води шведским стандардима. То се позитивно одразило на услове рада који су сада нупоредиво бољи у односу на претходне године, нарочито по питању набавке нових возила која су кључна у подизању квалитета услуга.

Сви су се сложили да је учење на искуствима скандинавских земаља донело непроцењиво искуство и улило оптимизам. Закључак је да је, као и у свему, потребна добра сарадња и разумевање међу учесницима посла, да би нови систем сакупљања отпада заживео и дао очекиване резултате.

Драгана Росић

НОВИ ИЗАЗОВИ ПРЕД ЈКП „ВОДОВОД ЗЛАТИБОР“ ЧАЈЕТИНА

Од насушне потребе до мере стандарда

Планове за унапређење општине Чајетина и живота суграђана локална самоуправа успешно остварује уз помоћ својих јавних предузећа и установа. Један од већих пројеката који се приводе крају јесте и постројење за прераду отпадних вода на Златибору које изводи ЈКП „Водовод Златибор“ Чајетина. Ово јавно предузеће, поред редовних активности, пред собом има још један већи изазов, а то је изградња водовода Сушичка врела. У години пандемије много тога није било могуће завршити по плану, а ни временске прилике нису биле благодатне. И поред тога, стигло се наомак циља.

Грађевински радови на постројењу за прераду отпадних вода су завршени. У међувремену је, у складу са временским приликама, постављена електромрежа, као и

Свакодневно се ради и на новим водоводним и канализационим прикључцима

Мирослав Ђокић

трафостаница за коју се тренутно очекује прикључење. Ишчекију се и партнери из Словеније како би се почело са пробним радом постројења. Трају припреме за још један од великих подухвата, а реч је о изворишту Сушичка врела.

– У току је израда пројектне документације за Сушичка врела и у мају очекујемо грађевинску дозволу за прву фазу – за радове на изградњи црпне станице, постављању цевовода у дужини од 4,2 километра, и резервоара за фабрику воде на Жигалском вису. Након добијања дозволе, расписаће се тендер за набавку цеви,

фитинга и осталог што је потребно, а затим ће се почети са извођењем радова. Мислим да ће се ускоро кренути и с радови на изградњи приступних путева јер траса коју смо обишли са представницима КЈП „Златибор“ је изузетно компликована, тешка, строма и каменита... Ваља се добро припремити за те радове који ће, надамо се, почети налето – рекао је Мирослав Ђокић, директор ЈКП „Водовод Златибор“ Чајетина.

За цеви и фитинге који су потребни за извођење радова у првој фази потребна је сума од 150 милиона динара. Упоредо ће се

радити и пројектна документација за цевовод од Жигалског вуса до Златибора, а свакодневно се ради и на новим водоводним и канализационим прикључцима у сеоским месним заједницама.

– Март је био променљив, а колико су временске прилике дозвољавале, радило се на много чему. Остало нам је да у Горњој Шљивовици завршимо водоводни крак и резервоар, и да корисницима пустимо воду. У претходном периоду ископано је и постављено километар водоводне мреже у насељу Даутовац, па ће и његови житељи добити градску воду. Већина становника није имала решено то питање.

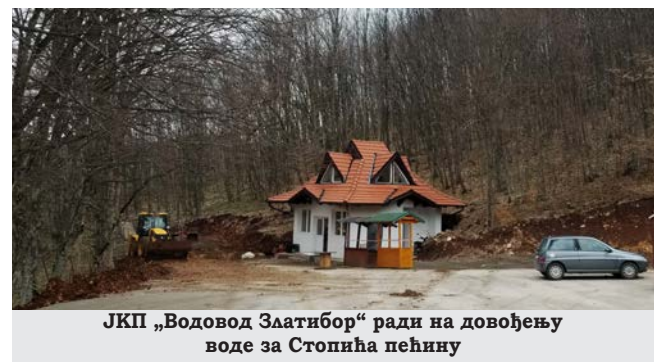
ЈКП „Водовод Златибор“ ради на довођењу воде за Стопића пећину, где је терен такође тежак, али уз квалитетну механизацију коју поседују и добро обучене раднике, све ће бити успешно завршено, наглашава Ђокић. И у Сирогојну се ових дана ради на довођењу воде за цркву Светих Апостола Петра и Павла, а један од захтевнијих послова који им предстоји је замена магистралног водовода на потезу од Фарме ка Обудојевци.

– Расписали смо тендер за цеви. То су аустријске Дукелове цеви, које важе за изузетно квалитетне. Реч је о бетонским цевима на којима не постоје губици. Кад тендер буде завршен, очекујемо њихову испоруку, а затим ћемо заменити и тај водоводни крак, део по део, до Рибнице – обећао је Ђокић.

М. Р. А.

На постројењу за прераду отпадних вода постављена је електромрежа, као и трафостаница

ЈКП „Водовод Златибор“ ради на довођењу воде за Стопића пећину

Гости и домаћи могу безбрижно
пловити небом

УСПЕШНА ВЕЖБА ЕВАКУАЦИЈЕ ПУТНИКА ИЗ ГОНДОЛЕ

Ако затреба – спремни смо

Уиграна процедура евакуације, односно синхронизације рада ЈП „Голд гондола“, Горске службе спасавања Србије и других служби као што су полиција, ватрогасци, особље Дома здравља и осталих

У организацији ЈП „Голд гондола“, а у сарадњи са Горском службом спасавања Србије, организована је вежба евакуације путника на линији „Голд гондоле“ са попуњеношћу кабина од 30 одсто. Сврха вежбе била је да се уиграју процедуре саме евакуације, односно да се синхронизује рад ЈП „Голд гондола“, Горске службе спасавања Србије и других служби као што су полиција, ватрогасци, особље Дома здравља и осталих који би требало да буду укључени у ову вежбу.

На терену је било присутно 10 спасилачких екипа са око 50 спасилаца. План је био да се евакуишу путници из 13 кабина изнад Рибничког језера и у правцу Златибора. Планирано време вежбе било је 2 до 3 сата, а с обзиром на то како се ситуација одвијала, сама вежба завршена је за нешто више од сат, што нам говори да су људи увежбани, а да је ова „проба“ добро испланирана. Након вежбе биће урађена анализа како би се видели евентуални недостаци који би се што пре отклонили, а оно добро да се задржи и унапреди. Што се тиче евакуације и активности у кри-

зним ситуацијама, план акције урадила је Горска служба спасавања Србије са ЈП „Голд гондола“. План вежбе урађен је у складу са документима које поседује ово јавно предузеће.

Опис евакуације је следећи:

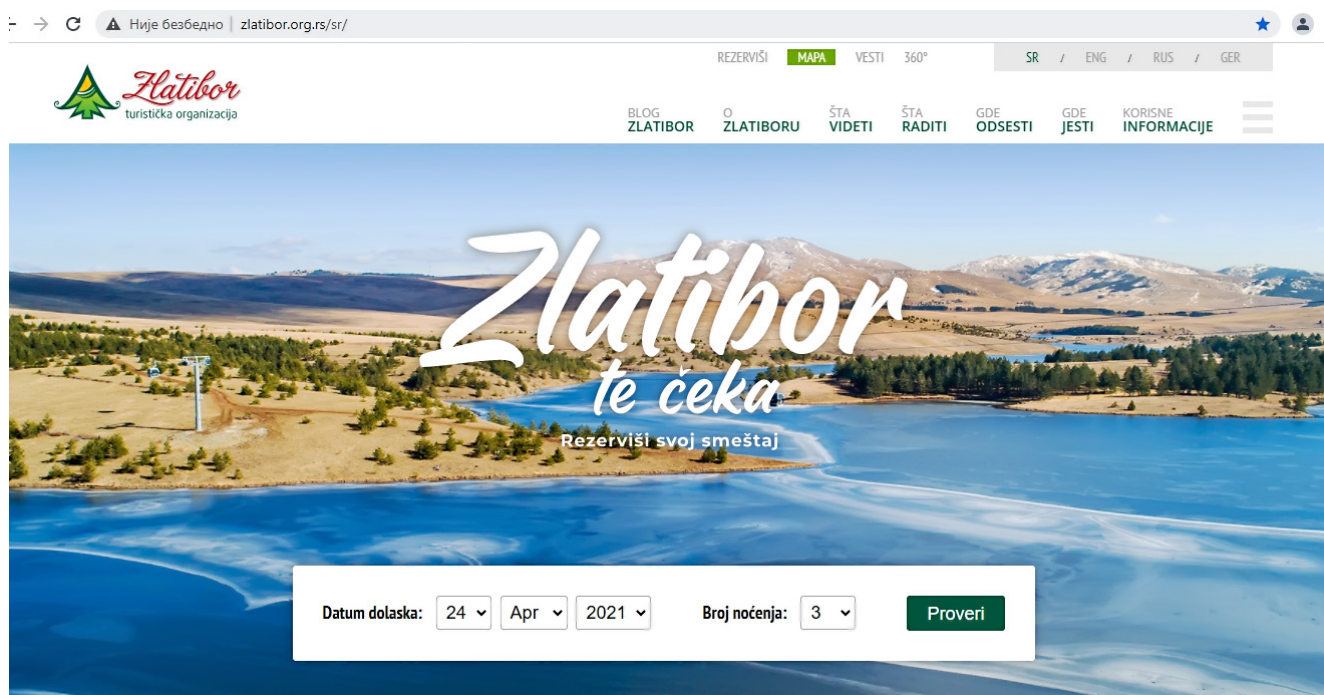
у складу са актима које се тичу процене ризика безбедности и активности у кризним ситуацијама вежбу је покренуо извршни директор Миломир Туцовић као одговорно лице, контактирајући службе ГСС-а који су даље

предузели алармирање својих запослених који су били на терену, и активирањем припадника своје службе како би се што пре покренуо план евакуације. Спасиоци ГСС-а се попењу на стуб и спусте се такозваним „колицима“ на кров кабине. Кабина се отвара са спољне стране, један спасилац улази у кабину и путнике, односно „маркиранте“, ставља у сигурносне појасеве, одакле их ужетом спушта до земље где их чека други спасилац. Он их одвезује, а уже поново враћа у кабину за наредне путнике. Тај процес се понавља док се кабина не испразни. Кад се заврши евакуација свих путника, спасилац ГСС-а се враћа на претходни стуб или иде даље низ трасу до наредне кабине уколико се укаже потреба.

На вежби су евакуисани људи из 13 кабина, а у свакој је било двоје до четворо путника „маркираната“, односно волонтера за евакуацију. Вежба је у потпуности успела, што је и анализа показала. Запослени „Голд гондоле“ изразили су задовољство добром организацијом као и сарадњом са ГСС-ом и другим службама које су учествовале у овој вежби.

М. Весовић

НОВИ СИСТЕМ ЗА РЕЗЕРВАЦИЈУ ДОВОДИ ГОСТЕ ДОМАЋИНИМА ПРЕЧИЦОМ

Све на један „клик“

Овим системом и мањи издаваоци смештаја постају видљиви на тржишту, што је на Златибору први пут у Србији постало доступно свима, без обзира на простор којим располажу и категорију објекта

Ново, а значајно у туризму Златибора је што је половином априла овде званично почео с радом Дестинацијски резервациони систем. Тај савремени подухват, који је покренула Туристичка организација Златибор на чијем сајту је оформљена јединствена база смештајних капацитета, првенствено помаже мањим издаваоцима смештаја да буду видљивији на туристичком тржишту и лакше дођу до госта.

Под слоганом – „Златибор те чека, резервиши свој смештај“ – сасвим једноставном претрагом дигитални каталог смештаја постаје доступан свим заинтересованим туристима. Ко жели да пронађе и резервише апартман или собу на „Златној планини“ може лакше него до сада то да учини преко сајта ТО Златибор.

Прва ласта

У креирање овог савременог система Туристичка ор-

ганизација је ступила крајем 2020. године. Реч је о једном од најзначајнијих пројеката за туристичку индустрију Златибора и представља важан искорак у унапређењу понуде.

Базу златиборских смештајних капацитета ТО Златибор је формирала како би будућим гостима олакшала претрагу и обезбедила сигуран пут до провереног, али и легалног

смештаја. У реалном времену гостима је постао доступан дигитални каталог смештаја, што значи да овај систем брзо и лако избацује комплетан списак расположивих објеката, са детаљним описима, фотографијама, ценама и могућношћу директне резервације.

Пуштање у рад система за резервације олакшало је у великој мери посао многоброј-

ним издаваоцима смештаја на Златибору. Хотели, као јаке компаније са великим бројем запослених, већ су на својим сајтовима увели сличне резервационе форме, али је Златибор прва дестинација у Србији која је овај савремени систем учинила доступним свим издаваоцима смештаја. Сада прилику да дигитализују своју понуду и подједнаке шан-

Владимир Живановић: Стварање здравог окружења са шансама за све да раде и зарађују

Туристичка организација Златибор уложила је до сада у увођење резервационог система око милион динара и тренутно је око 80 објеката видљиво на њеном сајту.

– Дигитализацијом стварамо услове за даљи раст и развој Златибора као одређишта у складу с актуелним трендовима у области туризма. Крајњи циљ ове, као и бројних других наших активности, јесте да се омогући раст броја гостију и остварених ноћења, да се повећа број категоријских објеката и створи здраво пословно окружење где ће сви имати подједнаке шансе да раде и зарађују – закључује директор ТО Златибор Владимир Живановић.

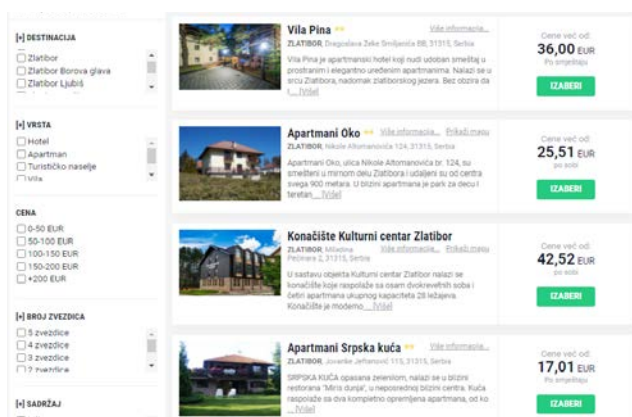

се да дођу до већег броја гостију имају како већи тако и мањи хотели, али и коначишта и пансиони, уз власнике вила или апартмана своју прилику добијају и сеоска туристичка домаћинства.

Виртуелна прича

Тиме се остварује главни циљ пројекта – да мали издаваоци смештаја добију начин да постану што видљивији на тржишту и знатно повећају број остварених резервација. За приступ систему не постоји ограничење у броју смештајних јединица, нити у броју звездица. Важно је испунити само један услов: смештај мора бити уредно категорисан и евидентиран према закону. Овакав јединствени систем за

резервације, који је ТО Златибор ставила на располагање туристичким посленицима, пружа могућност власницима и најмањих објеката, чак и једног апартмана, да у реалном времену креирају и управљају својом понудом, ценама,

промоцијом и специјалним акцијама. А све је то видљиво на званичном сајту Туристичке организације Златибор.

Поред жеље да се златиборским издаваоцима олакша пословање и долазак до гостију, важан сегмент увођења

виртуелног каталога смештаја јесте и смањење трошкова. У ово време трошкови промоција су велики, а високе провизије светских резервационих система „поједу“ добар део зараде од издавања смештаја. Зато је стварање јединственог продајно-промоционог сајта и заједничко наступање на тржишту права помоћ да локални издаваоци лакше и успешније послују.

Добро оптимизован и садржајан сајт ТО Златибор, уз реално стање расположивих смештајних објеката са ценама, омогућава потенцијалном госту да на једном месту пронађе целокупан процес информисања, претраге и резервације свих туристичких садржаја на дестинацији. ■

ПОДЕЛА БЕСПЛАТНИХ ДЕЧЈИХ АУТО-СЕДИШТА У КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ НА ЗЛАТИБОРУ

Сигурна возња у бољу будућност

Општина Чајетина сваке године издваја средства како би олакшала живот суграђанима, а ту спадају и значајни подстицаји за прво, друго, треће и четврто рођено дете, са том политиком ће се наставити и даље

Од 2018. године Савет за безбедност саобраћаја општине Чајетина, под покровитељством локалне самоуправе, два пута годишње организује акције бесплатне доделе ауто-седишта за децу. Значај коришћења ових седишта за најмлађе још једном је поновљен у сали Културног центра на Златибору када је извршена подела више од сто тих важних помагала. У име општине Чајетина, заменик председника општине Милоје Рајовић пожелео је добродошлицу и родитељима и деци, истичући колико је битно поштовање свих правила у саобраћају и савесно понашање сваког од нас, а нарочито када су у питању наши најмлађи.

За добијање бесплатних ауто-седишта намењених деци рођеној у другој половини 2020. године као и за родитеље који су пропустили да конкуришу у првој половини године, стигло је више од сто захтева. Њихово коришћење налаже закон, али главни циљ треба да буде јачање свести и одговорности родитеља. Зато се сваке године приликом доделе ауто-седишта организује и едукација, којој је пожељно присуствовати.

– Због тренутне епидемиолошке ситуације нисмо могли да позовемо колегиницу Маријану из Центра за промоцију безбедности саобраћаја која држи и презентацију и обуку, али и ми смо прошли ту обуку и лиценцирани смо да помогнемо људима, да их едукујемо како се правилно користи дечје ауто-седиште. Упркос овим редукованим условима нисмо желели да додела прође без нашег савета. Родитељима смо показали на који начин се правилно поставља седиште у ауто, а на располагању смо увек да изађемо на

За добијање бесплатних ауто-седишта намењених деци рођеној у другој половини 2020. као и за родитеље који су пропустили да конкуришу у првој половини године, стигло је више од сто захтева

терен и на лицу места поставимо седиште у аутомобил – рекао је Горан Секулић, члан Савета за безбедност саобраћаја општине Чајетина.

Општина Чајетина сваке године издваја разноразне подстицаје

како би олакшала живот суграђанима, а ту спадају и веома значајни подстицаји за прво, друго, треће и четврто рођено дете. Са том политиком ће се кроз разне видове наставити и даље.

– За Општину је велика част,

Циљ нам је да се из године у годину повећава број новорођенчади, а ми смо ту само како бисмо симболично помогли – рекао је Милоје Рајовић заменик председника општине Чајетина

али и задовољство, да поделимо нашим најмлађим суграђанима седишта како би безбедно могли да учествују у саобраћају. У последњих петнаест година број новорођене деце се повећава; 2006. године рођене су 104 бебе, 2019. 175 а прошле 157 беба и то су бројке које нас радују. Ми ћемо се трудити да и даље стварамо такав амбијент у нашој општини како би све већи број људи овде долазио и радио. Наравно, циљ нам је да се из године у годину повећава број новорођенчади, а ми смо ту само како бисмо симболично помогли – рекао је Милоје Рајовић, заменик председника општине Чајетина.

Након приказа правилне употребе седишта за децу, родитељима су она свечано и уручена. Овај потез Општине и Савета обрадовао је родитеље јер им је помогао да безболније реше ту ставку кућног буџета.

Данка Миловановић

НАТАЛИТЕТ – ПРИОРИТЕТ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

На младима свет остаје

Општина Чајетина, најразвијенија локална самоуправа Златиборског округа, предњачи у овом делу Србије по великим улагањима у инфраструктуру – у путеве, село и стварање бољих услова на овом подручју, а повољан амбијент за живот и запошљавање младих је пресудан фактор за заснивање породице, а тиме и за повећање natalитета који у Србији бележи драматичан пад

Општина Чајетина сваке године буџетом предвиђа значајна средства за подстицај natalитета. Редовна су улагања у школе, реконструкције школских објеката, нове садржаје, различите програме, културна и спортска дешавања. Овакав амбијент који се ствара дуги низ година даје резултате, па из године у годину расте број и становника, и новорођене деце, и број уписаних ученика у први разред. Често се бележе и примери да се млади опредељују за живот на селу, односно за наста-

лоје Рајовић, заменик председника општине.

Намера локалне власти је да побољшањем услова живота у сеоском подручју спречи исељавање и пропадање села како би општина Чајетина предњачила по броју деце која су обухваћена предшколским образовањем. Прате се потребе, и у договору са директорима школа планирају средства са циљем да све школе буду у једнако добром стању.

– Покушавамо да урадимо мало бољу саобраћајну инфраструктуру

вак породичне традиције бављења пољопривредом, што им уз подстицајне мере општине омогућава добре услове за живот.

– Потребно је обезбедити амбијент и посао како би сви људи могли да раде и зарађују, а самим тим да се касније остваре као родитељи. Код нас, на Златибору и у Чајетини, направил смо савремене деचे вртиће где родитељи могу да оставе децу како би несметано могли да се посвете посао и тај тренд смо наставили у последњих пет година и кроз златиборска села. Урадили смо вртиће у Мачкату, Кривој Реци, Шљивовици, Сиројојну, а ове године ћемо са Фондацијом „Новак Ђоковић“ завршити и вртић у Љубишу, и имаћемо пет златиборских села у којима постоје та деча обданишта – изјавио је Ми-

која би омогућила бржи улазак или излазак са паркиралишта вртића. Уредићемо и двориште, оградимо га по свим стандардима како би деца била безбеднија. Планирамо да и у селима уредимо деча дворишта, а са Швеђанима радимо на пројекту уређења пешачких и бициклических стаза, како би што више људи било могућност коришћења тог све омиљенијег превозног средства – додао је заменик председника општине.

Последњих неколико година опредељују се велика новчана средства и за реконструкцију дејчии игралишта. Након уређења трга на Златибору, ради се и на уређењу простора за децу у непосредној близини, а у дугледно време у плану је и изградња додатног игралишта за најмлађе у Чајетини. Д. М.

PIRLS ТЕСТИРАЊЕ У ШКОЛИ НА ЗЛАТИБОРУ

Колико читаш толико вредиш

Међународно тестирање холандске агенције први пут ове године организује се и у Србији, а издвојена одељења Основне школе „Димитрије Туцовић” на Златибору и у Јабланици, једна су од 170 одабраних школа у нашој земљи које учествују у овом истраживању

PIRLS је међународно истраживање које се реализује у великом броју земаља широм света. Спроводи се у петогодишњим циклусима, а први је реализован 2001. године. У овом циклусу истраживања учествује више од 60 земаља света, а међу њима је први пут и Република Србија.

– Ово истраживање спроводи агенција за испитивање образовних достигнућа из Холандије и оно траје већ 20 година с тим што ће се у нашој земљи први пут спровести ове године. Испитивање на територији Србије спроводи Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја. У нашој школи биће тестирани ученици четвртог разреда на Златибору као и њихови вршњаци у Јабланици – каже Јелена Жугић, педагог Основне школе „Димитрије Туцовић” из Чајетине.

Тестирање мери међународне трендове развоја читалачке писмености ученика узраста 10 година, а обавља се у форми „папир-оловка” по унапред утврђеној процедури.

– Тест садржи два дела који се одраде по 40 минута, а састоји се од

два текста које ученици пажљиво читају и након тога одговарају на питања која су постављена на крају. А када је реч о исходу, ниједна школа неће добити појединачне резултате нити ће знати шта је које дете урадило. Сваки ученик ради тест под шифром, а резултати ће бити на нивоу државе. Ово такмичење је битно јер ће показати на ком се

Јелена Жугић

месту налази Србија међу тих 60 земаља света у погледу читалачке писмености десетогодишње деце – објаснила је Јелена Жугић.

PIRLS земљама учесницима пружа јединствену прилику да прикупе међународно упоредиве податке о читалачким способностима ученика, и детаљне информације о начинима подстицања читања код куће, односно о наставној пракси у школама.

Резултати тестирања очекују се крајем године.

Д. Миловановић

На основу члана 74. став 4. Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“ бр. 129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016-др. закон и 47/2018) члана 40. Статута општине Чајетина („Сл.лист општине Чајетина“, бр. 2/2019) и Одлуке о расписивању избора за Савете месних заједница на територији општине Чајетине («Службени лист општине Чајетина” , бр 2/2021), председник Скупштина општине Чајетина, дана 23. априла 2021. године (петак) доноси

ОДЛУКУ О ОДРЕЂИВАЊУ ДАТУМА ЗА ИЗБОРЕ ЗА САВЕТЕ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

I

Избори за чланове Савета месних заједница на територији општине Чајетина одржаће се **23. маја 2021 .године (недеља).**

Избори ће се одржати у времену од 10:00 до 15:00 часова, у просторијама месних заједница или другим просторијама које одреди Савет месне заједнице.

II

Изборе за чланове Савета спровешће изборне комисије одређене од стране Савета месних заједница.

III

Савети месних заједница бираће се непосредним, тајним гласањем на основу општег и једнаког изборног права и сваки грађанин са пребивалиштем на подручју месне заједнице, који је навршио 18 година живота има право да бира и буде биран у Савет месне заједнице.

IV

Избори ће се спровести на основу Статута општине, Одлуке о месним заједницама и Статута месних заједница.

V

Ову одлуку објавити у Службеном листу општине Чајетина, у средствима јавног информисања, на огласним таблама МЗ и општине Чајетина.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА
Број: **02-48/2021-01 од 23. априла 2021. године**

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине општине,
Арсен Ђурић

У Љубишу, у издвојеном одељењу матичне школе „Саво Јовановић Сирогојно“ из Сирогојна, завршавају се радови на реконструкцији постојећих просторија за потребе вртића и реновирају неки делови школе. На велику радост родитеља и малишана из овог краја, вртић ће крајем априла почети са радом а школа добити потпуно нови изглед, па ће деца бити у могућности да на време приступе квалитетном образовању, а уједно и да уживају у новим просторијама и уређеном дворишту на чијем обнављању раде запослени из КЈП „Златибор“.

У циљу укључивања што више малишана у васпитно образовни систем, Основна школа „Саво Јовановић Сирогојно“ је, на захтев Предшколске установе „Радост“ из Чајетине, уступила део простора школе у издвојеном одељењу у Љубишу да би се реконструисао и адаптирао за потребе вртића. Отварањем вртића у сеоским срединама родитељима се пружа могућност да се деца васпитавају и образују од најранијег узраста.

– Морам да кажем да је школа свакако схватила значај овог пројекта јер су годинама уназад

Вртић
у Љубишу

РАДОВИ НА ВРТИЋУ И ШКОЛИ
У ЉУБИШУ У ЗАВРШНОЈ ФАЗИ

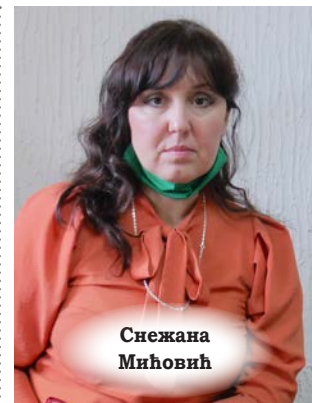
Све на једном месту

са децом предшколског узраста радили учитељи, а деца узраста од 2 до 5 година у Љубишу и по околним селима нису имала прилику да похађају вртић – каже Снежана Мићовић, директорка ОШ „Саво Јовановић Сирогојно“. – Мислим да ће овај пројекат бити од великог значаја и за вртић, за школу, и за родитеље, јер ће деца уписом у вртић имати један континуитет у образовању, и то од најранијег узраста, па све до завршетка основне школе. Успоставиће се боља сарадња вртића и школе тако да

ћемо моћи да пратимо децу са којом ће радити стручан кадар.

С обзиром да је комплетан простор у школи у Љубишу био у изузетно лошем стању, дошло је и до реновирања одређених делова зграде, а велику захвалност директорка ове установе упутила је свима који су учествовали у пројекту, почев од руководства чајетинске општине, преко ПУ „Радост“ из Чајетине, до племените Фондације „Новак Ђоковић“.

– Неки радови су већ завршени, на пример преграђивање учини-

Снежана
Мићовић

ца, а један део радова је у току као што су замена подних облога, замена столарије, молерски и други занатски радови – додаје Снежана. – Сви извршени радови финансирани су из средстава које су обезбедили Фондација „Новак Ђоковић“ и општина Чајетина, док ће један део средстава бити обезбеђен из буџета који је локална самоуправа определила школи а одnose се на инвестиције.

И ове године Основна школа у Сирогојну традиционално је 28. априла прославила Дан школе. Сходно ситуацији, све је забележено у електронској форми и подељено путем друштвених мрежа, а нашло се и на сајту школе. **Д. М.**

УРБАНА МОБИЛНОСТ У ЧАЈЕТИНИ

Сасвим оствариви планови

У хотелу „Олимп“ приређена је радионица поводом креирања „Плана урбане мобилности“ у Чајетини, у оквиру друге фазе програма подршке локалним самоуправама коју спроводи Стална конференција градова и општина, а финансира Влада Краљевине Шведске. Приоритети су уређење пешачких и бициклистичких стаза, као и њихово генерално уређење за лакше кретање. Због све већег прилива гостију, уочљив је проблем недостатка стаза таквог типа, па је израда поменутог плана неопходна и обухватиће пре свега захвате у централном делу Златибора и у насељу Јелена Анжујска, што ће као резултат имати боље повезивање старог и новог дела те урбане зоне.

– Због ситуације око епидемије, причамо искључиво у оквиру радне групе – каже Јана Павловић, саветница за животну средину при Сталној конференцији градова и општина Србије. – У плану је да у будуће укључимо све заинтересоване стране из Чајетине, са фокусом на Златибор, како бисмо учили на којим је тачкама неопходно унапређење. Ту је и проблем паркинга места, помињана су нека решења, а важно је да региструјемо и остале спорне тачке кроз разговор са грађанима

Као нека од места које би требало прилагодити у истичу се раскрсница код хотела „Олимп“, односно укључење у Улицу Миладина Пећинара, где је проблем у прегледности и нагибу, а постављање семафора који би регулисао тај део могло би изазвати додатно закрчење саобраћаја због близину кружног тока на магистралном путу. Уз то, у плану је и израда

Приоритети су уређење пешачких и бициклистичких стаза

пешачке стазе испод надвожњака наспрам Туристичке организације, и постављање јавне расвете на стази и тунелу код подвожњака који води испод магистралног пута према насељу Јелена Анжујска.

– Уз централне стазе на Златибору, желимо да продужимо и пешачке, односно бициклистичке стазе ка Рибничком језеру, централној станици „Голд гондоле“, Ски центру „Торник“... Затим, стазе према Кобиљој глави, тако да фактички направимо круг око Златибора, који ће обухватити око петнаестак километара стаза, да се људи баве спортом и упознају остале делове златне планине. Такође, изградњом кружног тока на магистралном путу осигурали бисмо мање буке и мање саобраћајних незгода, али ту имамо преплитање надлежности, па морамо наћи прихватљиво решење. За сада је ту подвожњак који води ка новом делу Златибора, који је најбезбеднији. Предстоји нам и трајно решење преласка преко магистралног пута, а то ће највероватније бити у виду пасареле – рекао је Милоје Рајовић, заменик председника Општине Чајетина. ■

СПОМЕНАР
ШКОЛЕ
ЖИВОТА

Докле машта може да добаца

Некадашњи ученици УТШ у Чајетини, данас успешни пословни људи по земљи и свету, са сетом и нескривеним поносом пребирају по успоменама

Дуга традиција Угоститељско-туристичке школе у Чајетини погодно представља успешне људе који су је некад похађали. Понудила им је таква знања да су се са лакоћом уписивали на различите факултете, одабирали различите професије које данас успешно обављају. Сећање на школу увек је пријатно, са топлим препоруком за све генерације које долазе због знања и искустава која су стицали кроз наставу и праксу, и професора, са којима још имају пријатељски однос. Много је изузетних бивших средњошколца из Чајетине, а само неки од њих поделили су своја занимљива искуства са нама. Сада, иако раде различите послове, за своју полазну тачку у развоју личности и напредовању, сви упиру на средњу школу у Чајетини.

Универзално знање

Немања Туцовић прича да је након завршене средње школе отишао у Аустрију, у Грац, и тамо завршио Економски факултет. Данас ради у Uni Credit банци (Austria bank), као аналитичар за велике корпорације. Истиче да се увек обрадује када сретне некога од профе-

Немања Туцовић

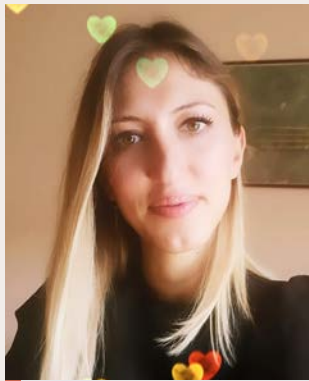
сора из средње школе, па се присете оних дана. Уз праксу коју је обављао у школи, стекао је и навику која му је доста значила у даљем раду.

– Рад, ред и дисциплина могу вас довести до ваших снова само ако верујете

и не одустајете – поручује Немања новим генерацијама.

Своја сећања на средњу школу поделила је и Ана Милосављевић:

– Средња школа ми је заиста остала у јако лепом сећању. Имала сам сјајно друштво и стекла пријатеље за читав живот. А и професори су били мла-

Ана Милосављевић

ди, али и стручни, веома занимљиви и спремни на сваки вид сарадње. Учили смо суштину, па ми је сваки предмет заиста био занимљив, ништа ми није било напорно и превише. Пракса је била феноменална, што је јако битно да би се разумело оно што учиш. Ја сам, искрено, мало више волела предмете као што су математика, хемија, физика...

Управо је знања из тих природних наука искористила на факултету, јер, како каже, не би успела да дипломира да није имала добро предзнање из математике и физике. Иначе, завршила је Факултет техничких наука у Новом Саду, смер Геодезија и геоматика. Од 2015. године живи и ради у Београду, у Републичком геодетском заводу као мастер инжењер геодезије у Одељењу за процену и вођење вредности непокретности. Зато будућим генерацијама поручује:

– Ја сам уписала средњу Угоститељско-туристичку школу као прву жељу на мојој листи, са освојених 98 поена на пријемном испиту и оних из основне школе. Верујте, поново бих то урадила. Школа је била довољно

стручна, са довољно широким спектром предмета које смо имали како не бисмо били ограничени само на туризам. Та школа је изузетно добра и за некога ко намерава да се бави економијом. Јер, нигде нећете имати тако пријатељски и фер однос професора с ђацима. Али будите креативни, и учествујте у начину свог образовања и обликовања, а подршка никад неће изостати – поручује Ана.

Од сна до јаве

Жана Жиловић је дипломирани менаџер у туризму. Ово звање је стекла на Природно-математичком факултету у Новом Саду, на који се уписала након завршене Угоститељско-туристичке школе у Чајетини. За собом има богато радно искуство у агенцијама и хотелима, а тренутно је запослена на

Жана Жиловић

позицији F&B менаџера у Grand Hotel Tornik Zlatibor. Каже да као средњошколка није могла ни да сања да ће овакав посао радити у хотелу са пет звездица. Њена једина жеља била је да се бави туризмом и угоститељством.

– Угоститељско-туристичку школу највише памтим по изузетно лепом дружењу и безбрижном времену. Сећам се сјајних људи које сам имала прилику да упознам. Познанства која су прерасла у пријатељства трају и данас. Четири године школовања, безброј занимљивих предмета, блок наставе стручних професора који своје

знање на узбудљив начин и несеквично преносе на своје ученике учинило је да моји средњошколски дани буду још занимљивији. Волела сам географију, историју, енглески језик, француски... због професора који су на својствен начин умели да нам пренесу градиво и просто натерају да заволимо те предмете. А школа ми је пружила одличну основу и предзнање да касније успешно и у року завршим факултет. Радо памтим и незаборавне екскурзије кад смо имали прилику да упознамо Србију и Црну Гору – каже Жана истичући да свој данашњи успех у послу дугује пожртвованим и стрпљивим професорима, посебно из стручних предмета.

Драгана Ђуповић тренутно живи у Београду, студент је мастер студија Економског факултета БУ, а на смеру Међународни економски односи на којем је завршила основне студије – смер Рачуноводство и ревизија. Од новембра прошле године похађа „талент програм“ Народне банке Србије као практикант.

– Сматрам да је школовање у Угоститељско-туристичкој школи у Чајетини представљало врло добру основу за мој даљи напредак и развој. Захваљујући посвећеним и пожртвованим, а пре свега високообразованим професорима који су несеквично делили своје знање са ђацима, стекла сам и радне навике које су ми касније помогле да лакше савладам факултетске обавезе.

Драгана Ђуповић

Млађим генерацијама које желе да напредују и усавршавају се у, области економије, поручује да је добра основа, у смислу основног знања, радних навика и посвећености веома битна, што Угоститељско-туристичка школа у Чајетини пружа.

На чврстим темељима

Посвећених и стручних професора, који су је, између осталог учили и животним вредностима, сећа се и **Андријана Раковић**. Средњу школу памти као повезану заједницу, право другарство и – смех. Тренутно живи и ради у Београду. Након завршених студија и обавезне праске у Народној банци Србије, запослила се у њој на позицији ИТ пројектанта, што и данас ради. Сечена знања на смеру економски техничар била су чврст темељ за разумевање градива током наставка школовања и даљег усавршавања, као и достизања садашње позиције.

– Иако економија није у примарном фокусу моје струке, вештине које сам стекла у средњој школи, првенствено из ускостручних предмета, свакодневно налазе своју примену, како на радном месту, тако и у животу. Како средња

Андријана Раковић

школа представља један од степеника ка остваривању успеха у будућности, и искоришћавању сопствених потенцијала, исправан избор је веома битан – додаје Андријана.

Ђорђе Богдановић о својим средњошколским данима проговара из „модних вода“. Сматра да је тај период, када дете прераста у одраслу особу веома занимљив, али и врло битан.

– Средња школа ми је нарочито помогла у наставку школовања. С обзиром на то да сам и касније наставио у смеру економије, стечена знања у средњој школи су ми олакшала учење и полагање испита на факултету, пре свега из струковних предмета, али и оних других. Професори који су умели да пренесу знање и мотивишу, као и лична жеља, били су добитна комбинација

за брз и лак завршетак студија. После школовања, сопствено усавршавање у сваком погледу је кључ успеха. Школа је само „загревање за утакмицу“ звану живот – објашњава Ђорђе. – Сада, због природе посла, време углавном проводи на релацији више модних центара попут Милана, Париза, Њујорка или То

Ђорђе Бојдановић

кија... у зависности у ком делу године је актуелна пословна сезона у ком граду. То је и исцрпљујуће, али ме истовремено и испуњава. Нова места, нови људи, нова енергија. Још немам најдражи град, сваки има неку своју причу, предност и лепоту, тако да ће ми бити тешко да се скрасим на једном месту.

Мона Ајуб тренутно живи у Бихаћу, у Босни и Херцеговини и ради као културни медијатор у хуманитарној невладиној организацији Médecins du Monde (Лекари света). Реч је о организацији која се бави пружањем психосоцијалне подршке мигрантима и избеглицама на неизвесном путу кроз Босну и Херцеговину.

– Пре средње школе сам се често селила, мењала школе и друштво. Оно што ми је при упису и током похађања

Мона Ајуб

Угоститељско-туристичке школе у Чајетини било значајно је то што су ме и професори и ђаци лепо прихватили. Средњу школу, пре свега, памтим управо по томе. То ми је веома значило јер ме је научило да не би требало имати предрасуде, да би ваљало прихватити све људе онакве какви јесу и поштовати туђе обичаје и традицију. Све то практикујем свакодневно у свом послу с мигрантима, са којима радим већ пет година.

Будућим средњошколцима поручује да цене школске дане јер је то време којем би се сви касније радо вратили.

Никада не одустати

У периоду од 1993. до 1997. године средњу школу у Чајетини похађао је **Данило Ристановић**, тада туристички техничар. Студирао је маркетинг и екологију на Вишој хотелијерској школи, а радно искуство у области маркетинга му је богато и разнолико – од директора различитих агенција, оперативног менаџера и власника агенције за консалтинг, до директора фудбалског

Данило Ристановић

клуба. Данас живи у Букурешту. Управо посао му је омогућио да упозна различите људе, државе, језике и културе. Посетио је, радио и живео у, чак, два наест земаља.

– Средњу школу памтим само по лепим стварима. Одељење је било одлично. Пуно различитих а сјајних људи, тада деце. Били смо и остали јединствен тим. Професори су имали снажан утицај на мене и мој даљи развој. Посебно бих издвојио разредног старешину Радичу Богдановић, и професоре Веру Ратковић, Горицу и Радована Јојића. Рекао бих да сам из школе, поред стручног знања понео доста живот-

ног искуства. У каснијем, професионалном и приватном животу препознао сам ситуације у којима су савети професора имали примену. Средња школа у Чајетини је сјајно место за развој сваког, а присан однос који негују професори и ученици је јединствен, и не само код нас!

Додаје још да будући ученици треба да буду „себични“ – да користе сваку прилику за учење и напреда јер ће им знања и вештине које овде стекну много користити, за шта је он, сам, савршен пример.

Дарко Шијаникић је након средње школе у Чајетини отишао на Високу хотелијерску школу у Београду, где живи десет година. Тренутно ради за хотелску компанију Hilton international у хо-

Дарко Шијаникић

тели „Hilton Belgrade“ на позицији шефа смене у кухињи. Пре тога стицао је искуство у разним хотелима као што су Hotel Hyatt (четири године), Radisson Collection Old mill Beograd (годину дана) и Marriott International (шест месеци).

– Када помислим на средњу школу и дане проведене у њој сетим се сјајног професора и мог ментора Небојше Крповића, који је толико радио са мном да сам му вечити дужник. Школа ми је дала сјајне могућности и значајне предности због угледа који ужива у Србији. Имао сам разредну пуну разумевања, одмерену и смирену што ми је много значило. Школа системом и квалитетом образовања нуди максимум и то треба искористити. Сам наставак школовања није ми донео претерано много знања, углавном сам оно стечено у средњој школи искористио кроз даљи рад и каријеру.

Будућим средњошколцима поручује да су туризам и угоститељство добра нада наше земље, па зато ваља да искористе сва знања која им се у школи нуде.

– Ако заиста волите оно за шта се школујете, никада немојте одустати, јер пут до врха јесте трновит и тежак, али нека стечено знање буде ваш сигурни ослонац у каријери за коју се вредно борите.

ЧАЈЕТИНА ЈЕ ЧЕТВРТИ ПУТ БИЛА ДОМАЋИН СПОРТСКИХ ИГАРА МЛАДИХ

ЗА ДРУЖЕЊЕ И ПАМЋЕЊЕ

Церемонији отварања присуствовали су председник општине Чајетина, представници СИМ-а и локалног Спортског савеза, и чајетински спортисти Александар Радишић, Лазар Јоксимовић и Милан Јездимировић. Пламен СИМ-а запалили су каратисткиња Јована Аћимовић и нордијски скијаш Ана Јеремић и Андрија Величковић.

– Хвала што сте одабрали баш Златибор као место за одржавање Игара, а намад се да смо као домаћини испунили очекивања такмичара – изјавио је Милан Стаматовић, председник Општине Чајетина приликом отварања овог надметања младих. – Ми постајемо светска туристичка дестинација, али смо присутни и у области припрема спортских екипа. У том контексту стварамо и леп амбијент за децу, па и све младе људе, који овде могу да одраде своје припреме, да се баве рекреацијом и остваре своје циљеве. Деца која су овде присутна

Такмичари из наше и још неколико суседних општина, надметали су се у фудбалу, одбојци, атлетици, баскету и игри између две ватре

на СИМ играма знаће одакле су кренула и увек ће се радо враћати на Златибор, који одавно има традицију спортских кампова, нешто што је започето у ранијим временима посредством наших успешних спортиста. Ми се трудимо да унапредимо спортску инфраструктуру, а посебно сам захвалан организаторима што су успели да у тешким околностима епидемије направе овакву придобуду.

Надовезао се Тихомир Гудић, извршни директор СИМ игара за регион, речима:

– Морам захвалити дјец и родитељима, али и похвалити свој тим и цијелу екипу, јер смо уз све епидемиолошке мјере одрадили све ово

Фотографије СИМ и Златибор прес

на веома високој разини. Епидемија свакако отежава организацију, али подсетио бих да су поред свега једино СИМ игре успеле да одраде целу сезону претходне године.

У атлетској трци на 60 метара у конкуренцији дечака 2012. годиште и млађих победио је Урош Сарић, испред Стефана Јанковића и Милована Бошковића. Код девојчица, најбржа је била Ања Милосављевић, за којом су кроз циљ пролетеле Ања Крузел и Мања Радибратовић. Код дечака рођених 2010. и 2011. Годиште победио је Стефан Токовић, који је за собом оставио Луку Балдовића и Немању Тијанића, а код њихових вршњакиња победила је Миа Ради-

братовић, испред Јане Ђуровић и Калине Ристановић.

У баскету код дечака је ужичка екипа „Ере с онога свијета“ савладала у финалу „Златиборац“ тек после продужетка, док је „Чајетинци“ припало треће место.

У фудбалу за 2010. годиште Чајетина је после пенала савладала Бајину Башту резултатом 2:1 (у регуларном делу 1:1). Екипа је била састављена од играча ФК „Чајетина“ којој је управо ово годиште једно од најуспешнијих, а са клупе их је предводио Оливер Лазаревић. У конкуренцији 2006. и млађих обе екипе финалиста били су Чајетинци, а ФК Чајетина је играла са саставом

„Комплет лепиње“. Овога пута, пенали нису били „срећне ноге“ по Чајетину, која је са 2:1 поражена од екипе која је ранијих година већ успевала да освоји СИМ турнир одржан на истом месту. У регуларном делу било је 1:1.

Екипе из Бајине Баште играле су финале одбојкашког турнира, а и у игри која традиционално изазива посебно интересовање најмлађих учесника – између две ватре – победу је однела екипа с обала Дрине.

Такмичења су одржана на Краљевом тргу, у дворани ТРК „Златибор“ и на фудбалском терену Студентског одмаралишта „Ратко Митровић“.

СВОЈ НА СВОМЕ

Лукина велика матура живота

Пре три године дошао је на дедино имање са намером да га обнови и на њему остане, да се огњиште не угаси

Најомиљеније новине

Семегњево је златиборско планинско село које се одликује свим лепотама које природа може да пружи. Село је велико, али је људи мало. Међутим, један млад момак дрзнуо се да дође из града и да то промени. А, да ли ће успети, време ће показати.

Луки Црепуљаревићу је осамнаеста. Пре три године дошао је на дедино имање са намером да га обнови и на њему остане, да се огњиште не угаси. За кратко време стекао је симпатије комшија, али и шире. Управо је он разлог зашто се село Семегњево у последње време све чешће спомиње на многим медијима. Та популарност му одговара. Преко друштвених мрежа јављају му се са свих континентата са подршком. То су махом наши људи из Америке, Аустралије и многих држава Старог света. За две седмице имао је више од 200.000 прегледа преко интернет портала.

– Јављају ми се људи из целог света са речима благослова и

подршке тако да мој квалитет, образовање и памет препознају сви, како моји вршњаци, тако и старији, али и многе познате личности. А неке девојке кажу ми да сам спој лепоте, памети и јасног става, што их и привлачи... а мени прија.

За три године, од када је започео сеоски живот, много тога је урадио. Прво је обновио кућу, а

Општине и Еко аграра за проширење свог стада. Гаји и кокошке, а сваке јесени купи и прасе које утову. Онда буде пршуте, сланине, чварака и масти. С тим намирницама помаже и породицу која живи на Златибору.

– За себе могу рећи да се здраво храним, и да знам шта једем. У њиви коју обрађујем садим лук, кромпир, цвеклу, шаргаре-

му је потребно десетак метара, пошто ложи и лети због припремања хране. Иако млад, овај момак успева да буде и добар ђак, и добар пољопривредник. Али, оно што је за њега најважније је породица. Не чуди, јер не намерава да живот на селу проведе сам.

– Циљ ми је да се пре свега остварим као породичан човек и обезбедим себи срећно потомство. Тиме се продужава лоза Црепуљаревића, а огњиште се не гаси. Жеља ми је да објединим све – живот на селу, породицу и посао. Планирам да завршим школу за цариника и било би ми много лакше када би се асфалтирао пут до Мокре Горе преко Пањка, јер би ми тако радно место било приступачније.

Поред свих недаћа са којима се сусреће овај млади човек, он је истрајан у намери да оствари све своје снове: пре свега да заснује сопствену породицу и с њим остане свој на своме.

Мирослав Весовић

Иако млад, овај момак успева да буде и добар ђак, и добар пољопривредник. Има и десетак оваца, па је стекао услове за уматичење грла ради добијања подстицајних средстава

упоредо узорао и бабину њиву, подигао пластеник и почео да води прави сеоски живот. Након тога купио је три овце, да би данас дошао до стада од десетак оваца. Тиме је стекао услове за уматичење грла ради добијања подстицајних средстава. До сада је све финансирао сам, ал' пошто је регистровао сеоско домаћинство нада се помоћи

пу, купус, пасуљ и мало бораније, а у пластенику имам разне врсте паприке, парадајза и краставца. Уз помоћ пријатеља обезбеђујем сву неопходну храну за стоку преко зиме. Сам косим, а комшије ми помажу око скупљања откоса и балирања.

Са спремањем дрва за огрев креће у рано пролеће да би се преко лета осушила. Годишње

Пред дединомом

Групни портрет с прецима

ПОСТКОВИД „ЧИГОТА“ – НОВИ ПРОГРАМ ОПОРАВКА

Шта после инфекције смртоносним вирусом

Стручњаци Специјалне болнице за болести штитасте жлезде и метаболизам „Златибор“ осмислили су нови програм, а реч је о „Постковид Чигота“ опоравку који је намењен пацијентима који су били позитивни на присуство вируса САРС Ков2 најмање две-три недеље након отпуста из болнице или са амбулантног лечења. Програм се примењује од 19. априла ове године.

За Ковид 19 инфекцију се зна да је комплексна јер напада не само респираторни, већ и кардиоваскуларни и ендокрини систем, да доводи до оштећења срца, бубрега и јетре, да напада мишиће, кости, нерве... готово цео људски организам. Пацијенти који се опорављају након прележане инфекције имају различите симптоме: замор, губитак мишићне снаге и масе, поремећаје сна, отежано дисање, поремећај срчаног ритма, варирање крвног притиска и нивоа шећера у крви, повећање телесне масе, анксиозност и депресију... Зато су у СБ „Чигота“ на Златибору осетили потребу да онима који су се суочили са болешћу понуде програм који има индивидуални мултидисциплинарни приступ.

– Боримо се са сопственим страховима, са анксиозношћу и депресијом, примећујемо да имамо неке тегобе, а то занемарује-

”

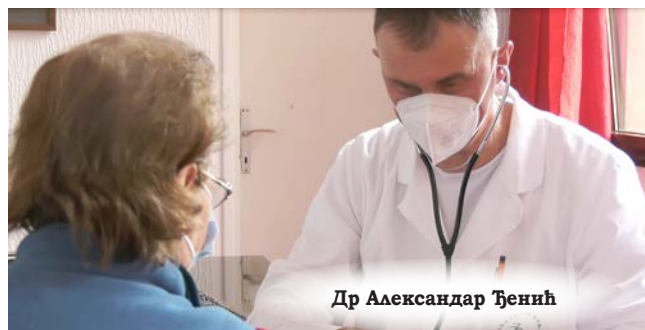
За Ковид 19 инфекцију се зна да је комплексна јер напада не само респираторни, већ и кардиоваскуларни и ендокрини систем, да доводи до оштећења срца, бубрега и јетре, да напада мишиће, кости, нерве

”

мо. Јако је битно започети решавање проблема које имамо. Јер, и најмања спутаност у свакодневном животу, у некој „социјалној аклиматизацији“ пацијента, може касније да му ремети живот иако му се чини да су то благе те-

на – каже др Александар Ђенић, интерниста-кардиолог.

Било какве тегобе у току рехабилитације, као што је израженији замор, бол у грудима, промена пулса, снижење или повећање крвног притиска... изискују при-

Др Александар Ђенић

гобе. Зато је најбоље да се и после прележане ковид инфекције уради дијагностика и кардиоваскуларног система, и ендокринолошког стања, да ово сагледамо и са интернистичке стране, али и да проверимо има ли и неких неуролошких испада, мада је и психолошка, односно психосоцијална компонента веома бит-

времени прекид рехабилитације на дан или дуже, у зависности од опоравка пацијента који се свакодневно прати. Започињање Постковид програма препоручује се бар две до три недеље након отпуста из болнице или с амбулантног лечења, јер ће тада опоравак бити бржи и квалитетнији – како тумачи др Ђенић.

– Чигота као установа има лекаре најразличитијих специјалности и може да пружи збиља мултидисциплинарну рехабилитацију. На сопствену иницијативу пацијент може доћи у „Чиготу“ и ући у програм, а на основу обављене анкете којом се утврђује његов степен физичке кондиције, степен оштећења органа, лекари праве оптимизацију терапије, физијатар одређује вежбе које ће радити, а како ће се спроводити рехабилитација пацијената се планира у координацији са професорима спорта. Након испитивања његове кондиције, његове физичке спремности, прави се план за аеробни тренинг, а подразумева се и свакодневна евалуација, односно праћење пацијента.

Овај програм подразумева смештај на бази пуног пансиона. Он није намењен пацијентима у активном лечењу од инфекције вирусом ковид 19, упозоравају из СБ „Чигота“. Пошто се клиничка процена стања ради на основу стања пацијената и историје болести, потребно је имати претходну медицинску документацију, извештаје, мишљења, снимке... Рехабилитација, у зависности од стања пацијента, може трајати од седам дана до три седмице.

М. Р. А.

У АКЦИЈИ „ПОСАДИ СВОЈ ХЛАД“ ЧАЈЕТИНЦИ ДОБИЛИ МЛАДИЦЕ БЕЛОГ ЈАСЕНА

И за око, и за душу

Грађанима који су пожелели да посаде садницу белог јасена, али су се пожалили да за то немају одговарајуће место, објашњено је да ће то моћи да ураде на јавној површини коју је одредила Општина, а у складу са инструкцијама Службе зеленила КЈП „Златибор“

И Општина Чајетина прикључила се акцији „Посади свој хлад“, која је 9. априла организована у целој Србији са циљем да се подели 30.000 садница којима ће бити улепшана насељена места и побољшан квалитет живота грађана.

Већ у првим минутима акције представници Службе зеленила КЈП „Златибор“ су саднице белог јасена поклонили најмлађим суграђанима ове општине, а у наредних пола сата подељено је још четрдесет. Саднице су обезбеђене уз помоћ друштвено одговорних компанија које желе да озелене места у којима живимо стварајући тако здравију средину, а спрово-

рађанима који су желели да у свом окружењу имају крошњом богато дрво.

– То је дрво које расте до 30 метара у висину а промер крошње му је од 10 до 15 метара – наставила је Јелена. – Врло је

нудимо здрав живот и што више кисеоника.

Пошто је број садница био ограничен, једна особа могла је да добије само једну садницу. Грађанима који су пожелели да посаде садницу белог ја-

се одредила Општина, а у складу са инструкцијама Службе зеленила КЈП „Златибор“.

– На свакој стабљичи се налази папирић на коме се уписује име и презиме онога ко је стабло посадио и датум садње, а са друге стране је име спонзора – додала је Лучићева.

Свака садница садржи лого спонзора као и QR код, преко којег они који су добили своју садницу могу да је региструју и прате упутства за њен даљи развој. Суграђани се такође могу сликати поред „свог дрвета“ и фотографију постављати на друштвене мреже.

Интересовање грађана општине Чајетина је било изузетно велико, што само значи да

де је две невладине организације: „Зелени развојни центар“ и „Let's do it, Serbia“ (на српском – „Учини то, Србија“).

– Малтене 10 минута и пре почетка акције наши млади суграђани су дошли јер су имали жељу да посаде стабло са својим родитељима – рекла је за „Златиборске вести“ Јелена Лучић из Службе зеленила КЈП „Златибор. – Одзив је феноменалан и у тих првих минута смо поделили 20 садница.

Чајетинска општина добила је 100 садница белог јасена. Од тог броја школе ће добити 10, а све остало поклоњено је суг-

медоносно и прави леп хлад. А, циљ нам је да што више озеленимо наше просторе и да нашим будућим генерацијама по-

сена, али су се пожалили да за то немају одговарајуће место, објашњено је да ће то моћи да ураде на јавној површини коју

је свест о томе колико је потреба за здравим окружењем јака. Завичајни песник Михаило Ђуповић је на најбољи могући начин описао и ту потребу, али и бојазан, у својој песми „Опомена“ коју ваља објавити:

*Као одсечеш дрво
зелених звезда,
није то само његов ђаг.
Срушио си, ђријашељу,
неколико ђнезда
и заклао један хлад.*

Судећи по овој акцији, Чајетинци ће имати довољно хлада, кисеоника и зеленила, и за око, и за душу.

Мирјана Ранковић Луковић

Вредновањем природне целине планине Златибор од стране Завода за заштиту природе Србије, утврђено је да она поседује својства парка природе па је предложена за заштиту да би се очували геоморфолошки и хидролошки објекти, разноврсна вегетација, као и ретке и угрожене животињске врсте јер је реч о изузетном културном и етно наслеђу.

Парк природе „Златибор“ простире се на територији града Ужица и општина Чајетина, Прибој и Нова Варош. Укупна површина Парка природе „Златибор“ је око 42 000 хектара. Његове границе чине: са јужне стране падине Муртенице и долина Увца, а западна граница се поклапа са грани-

„СРБИЈАШУМЕ“ – ПАРК ПРИРОДЕ
„ЗЛАТИБОР“

Нови лик златне планине

Себи су наменили не само да угоде посетиоцима већ и да оживе златиборска села. На добром су путу да оба задатка испуне како су замислили

Уз то, постављен је мобилијар (надстрешница, клупе, информативне табле), како на граничним местим, тако и на атрактивним туристичким одредиштима. Поред тога, Пројектом прекограничне сарадње са НП „Сутјеска“, обављено је обележавање и маркиција едукативне стазе Торник-Рибница. Маркиција је извшена на 300 километара планинских стаза, а свакодневно се обављају послови на заштити простора и пружању потребних информација локалном становништву и свим заинтересованим лицима. Такође, санкционишу се све законом забрањене противправне радње.

Посебне вредности Парка природе „Златибор“ чине манастирски комплекси Дубрава и Увац, и цркве брвнаре у Доброселици, Јабланици и Драглици. Остале знаменитости чине Рибничко језеро, Гостиљски водопад, водопад Скакавац у Семењеву и Тавничко језеро. Као посебно вредне шуме издвајају се оне у Торнику и Чавловцу где преовлађују бели и црни бор, као и „мешовите шуме“ јеле, букве и смрче у Муртеници. Од река се издвајају ток Црног Рзава, Увца и Катуннице, са мноштвом притока, што чини посебну лепоту планинских крајолика. Требало би споменути да је од 2018. године проглашено и Рибарско подручје „Златибор“ које обухвата све риболовне воде у границама Парка природе. Његове природне вредности чине и три клисуре – Увац, Крвавац и Доброселичка грижа. Неизоставно је поменути и прелепе ливаде и пашњаке са више од хиљаду врста биљака. Богатство чине и птице: белоглави суп, орао змијар, сури орао и сиви соко, а дивљу свињу, сруну и вука, али и мрког

медведа који се још осматра и пребројава, као ловну дивљач.

Од првих активности извршено је чишћење на водопаду Скакавац у Семењеву, и корита речице у дужини од 3,5 километра. Затим је посечено шибље и непожељна вегетација (коров). Урађено је степениште са заштитном оградом до подножја водопада. Настављају се радови на одржавању простора као и садња биљака и постављање мобилијара. Вредност инвестиције је око 2 милиона динара. У близини водопада планира се уређење паркинга за посетиоце. У наредном периоду планирана је изградња визиторског центра на Торнику, на локалитету Јечмиште, реконструкција и адаптација објеката шум-

цом Републике Српске. Затим, падинама Мокре Горе, Семењевске горе и Груде чини северни део, заобилази насељено место Златибор и преко Смиљанског закоса и падина Чиготе ка реци Катунници. Парк је заштићено подручје са три режима заштите. Управљање тим Парком природе поверено је Јавном предузећу „Србијашуме“ са седиштем у Београду, односно ШГ Ужице и ШГ Пријепоље.

Послове који су предвиђени годишњим програмом и десетогодишњим планом обавља радна јединица Парк природе „Златибор“. Управник Бошко Шопаловић каже:

– Пиоритет послова запослених је заштита свих природних вредности и реткости, и унапређење садашњег стања. Извршено је обележавање спољних граница, и граница степена заштите у дужини од око 400 километара.

Бошко
Шопаловић

ских лугарница у туристичке сврхе, као и адаптација планинарског дома у Муртеници.

У сарадњи са КЈП „Златибор“ и планинарским удружењима обављају се послови на одржавању хигијене целе територије нашег Парка природе, чему доприноси и добра опремљеност теренским возилима и грађевинском оперативом.

За успех у раду неопходна је сарадња и са локалним институцијама, и са државом. Досадашње искуство је да „Србијашуме“ Парк природе „Златибор“ имају добру сарадњу са локалним и државним институцијама, као предуслов за успешан рад и остварење постављених циљева. Активности „Србијашума“ Парка природе „Златибор“ су усмерене не само на анимирање посетилаца већ и на оживљавање села.

Мирослав Весовић

У ХРАМУ У ЧАЈЕТИНИ ПРВИ ПУТ СЛУЖЕН
ЧИН СВЕТЕ ТАЈНЕ ЈЕЛЕОСВЕЋЕЊА

Зачетак традиције

Верујемо да ће се Света Тајна Јелеосвећења вршити сваке године
уз све већи број верног народа и свештенства

У четвртак, 8. априла, на празник Сабора Светог Архангела Гаврила у чајетинској Цркви служена је Света Тајна Јелеосвећења. То је једна од седам светих тајни, али био је то први пут да се у чајетинском Храму уприличила и ова важна церемонија. Присутствовало је седам свештенослужитеља чијим се молитвама прима благодат Светог Духа. На овом Светом чину чита се седам Јеванђеља и пали се седам свећа. Након сваког Јеванђеља гаси се по једна свећа. Црква је била пуна побожног народа, како из нашег, тако и из околних места. Присутан је био и архимандрит отац Данило са сестринством манастира Дубрава.

Уграбили смо прилику да питамо старешину Храма протонамесника Петра Лазића да нам да поуку о Светој Тајни Јелеосвећења.

– Јелеј или уље користило се још у време Старог завета за помазивање. Први који је био помазан уљем био је цар Саул. Од тог доба кроз историју у православном свету, уље је коришћено за помазивање: има општу важност и врло је битно у православном животу, јер се користи и приликом крштења. Уље се у цркви за лечење болесних користи од самога почетка, о чему нам сведочи Свети Јеванђелист Апостол Марко.

Архимандрит отац Данило са сестринством манастира Дубрава

Чину је присуствовало око 250 људи, од којих су неки сметнули с ума обавезу ношења заштитне маске

Освећтано брашно се меша са обичним и од њега се умеси хлеб који се једе сваког јутра пре доручка у наредних 40 дана

Света Тајна Јелеосвећења обавља се бар једном годишње углавном у време Часног поста. На иницијативу свештенства чајетинског Храма, ове године је први пут обављена и код нас. Уз Божију помоћ очекујемо да ће то постати традиција и да ће се сваке године 8. априла вршити Јелеосвећење.

– Осим уља, освећтава се и брашно – наставио је отац Петар. – Верници након помазања од свештеника добијају освећтано уље и брашно. Освећтано брашно се меша са обичним и од њега се умеси хлеб који се једе сваког јутра пре доручка у наредних 40 дана. Приликом мешања хлеба стави се неколико капи освећеног уља, које се користи и за помазање оболелих делова тела.

Чину је присуствовало око 250 људи, што указује да је народ имао потребу за једним таквим догађајем у нашој Цркви. Било је присутних и са Златибора, Јабланице, Сирогојна, Мачката и свих наших околних села и парохија. Верујемо да ће се Света Тајна Јелеосвећења вршити од сада па сваке наредне године уз све већи број верног народа и свештенства.

М. В.

У оквиру пројекта „Мониторинг мрког медведа“ који ради Заштићено подручје Парк природе Златибор са Биолошким факултетом из Београда, у ноћи између 12. и 13. априла на простору Парка природе на хранилишту за медведе у подручју Брезовца, ухваћена је медведица ради чиповања и даљег праћења.

Ово хранилиште, иначе, обилазе три медведа. Од њих је један мужјак ухваћен прошле године на планини Јадовник, па се од тада прати помоћу сателитске огрлице. Он је, како кажу у Парку природе, типичан представник своје врсте.

У ноћи 13. априла ухваћена је и женка помоћу три специјалне клопке за медведе, потом је успавана и прегледана од стране ветеринара, а узети су јој крв и узорци дати на анализу. Прегледом је утврђено да је женка здрава, да је тешка око 120 килограма и старости између четири и пет година. Потом је чипована, стављена јој је огрлица за сателитско

праћење која ће показивати правце њеног кретања и боравишта. У хватању медведице људству из Парка природе помогао је ловочувар Милун Меловић из Ловачког удружења „Чајетина“ задужен за ово подручје.

Мониторинг се, по речима Александра Миловановића, дипломираног инжењера шумарства, врши како би се проpratили правци кретања медведа на одређеном подручју на којима се потом постављају системи хранилишта, а затим према могућству проучава њихово понашање и навике, стварно бројно стање, пол и старосна структура. Такође се остављањем хране спречава штета код локалног становништва. Јер, одумирањем села шире се прос-

У ОКВИРУ ПРОГРАМА „МОНИТОРИНГ ПРАЋЕЊА МЕДВЕДА“
УХВАЋЕНА И ЧИПОВАНА МЕДВЕДИЦА

Право на слободу угрожене дивљачи

Медведи, као што је познато, спаду у категорију „строго заштићених дивљих врста“, па су Законом о дивљачи и ловству, дефинисани као трајно заштићена врста дивљачи за коју је прописана забрана лова

тори на које медведи могу поново да залазе. То су првобитно и била њихова природна станишта, а у Парку природе се труде да постављањем хранилишта умање могућност њихових силазака у села, напада на стоку, уништавања усева или - што се у пар наврата десило - кошница. Медвед, као што је познато, спада у категорију „строго заштићених дивљих врста“, па је Законом о дивљачи и ловству, дефинисан као трајно заштићена врста дивљачи за коју је прописана забрана лова. На Мониторинг са обележавањем и праћењем медведа сваке године се издваја око милион динара. Предлог је да се за наредну годину набаве и специјалне „чобанице“ за заштиту пчелињака који се налазе у мање питомим подручјима.

У наредне три године, колики је рок рада сателитских огрлица, на потезу хранилишта Брезовец микрочиповани медвед Бора и медведица Милунка, али и други медведи (за сада их је, према процени, укупно три) биће под будним оком запослених у Парку природе; помно надгледани, али неометани у слободном животу.

М. Р. А.

И плетиле
су манекенке

ДРУГИ О НАМА: ЗАШТО ВОЛИМ ЗЛАТИБОР

Обострана љубав

Свој живот испишује сликама тврдећи да је тако
и лепше, и лакше, и брже, и речитије

Једном давно, у познатом београдском дневном боравку за новинаре, Мића Николић, уредник фотографије некада славног женског часописа куће Политика, изјавио је да је пупчаном врпцом везан за Златибор, и тако изазвао неверицу. Наиме, знало се да сваки слободан тренутак проводи крстарећи по Дунаву на својој „пасари“. То му није промакло, па како би распршио сумње започео „доказни поступак“:

– Ако не верујете, да скокнемо – предложио је.

Потрпао је неколицину у аутомобил, остале сместио у такси а возачу наложио да га прати, па кренуо кроз велеградску вреву. Али, уместо да вози ка ибарској магистралу којом сав нормалан свет иде ка најлепшој планини у Србији, запуцао је на Чубуру, једину праву бoемску четврт града, и стао на ободу Каленић-пијаце дајући знак таксисти да учини исто.

Друштво се искрцало и збуњено осматрало околу часак-два, да би их Мића театралним наклоном и ширењем руку позвао да приступе кафани над којом је стајала фирма – „Златибор“! Неколико намагарчених се љутнуло, а већина се искидала од смеха Мићиној пошалици и ту веселу догoдoвштину доцније препривчавало као добар виц. Тако би било и данас, да главни јунак ове смицалице, говорећи за новине поводом одласка у поштено заслужену пензију, није поверио:

– Кад сам рекао оно за Златибор, мислио сам озбиљно.

Код Доналда Трампа

А онда је развезао како је с мајком и оцем као осмогодишњак „ћиром“ путовао од Београда до Зеленике, када је први пут видео златиборски крај и заљубио се доживотно. Већ одрастао, с породицом је на море, на летовање, путовао једино аутомобилом, увек преко Златибора... и још много тога.

Та прича је сачекала свој тренутак у загуљеном новинарском блоку.

Живот иза објектива

На насловној страни монографије Стевана Крагујевића, легендарног „Политикиног“ фоторепортера, налази се црно-бела фотографија снимљена у зиму, шездесетих година прошлог

Са Џoан Бајз

века, на којој је он док снима нешто, ко зна шта, стојећи на обичној кућној столицама са наслоном усред пустога и каљавог сокака негде на периферији Сенте.

– Стева и ја – рекао је Мића и уздахно сетно милујући слику погледом. – Ех, какво је то време било...

На умесну примедбу да њега нема на слици, растумачио је радозналцу да је он с ове стране објектива. „Па, неко је то морао и да снимим“, рекао је.

Заиста, професионални новински фотографи немају своје фотографије: по једну-две из школских дана, са сопствене свадбе, и ону малецну, за лична документа. Ако се затекла још нека, то је „недело“ неког доконог колеге.

Мића је изузетак који потврђује правило. Јер, има их, чак, тридесетак и иза сваке се скрива нека необична прича. Међу највреднијим и најдражим му је она са Јозефом Худелком, једним од највећих светских фотографа, када га је ономад Томислав Петернек довео у Београд, па их усликао скупа.

Иако воли реку, Мићини корени нису крај обале: рођен је у Балканској улици, оној коју тек пристигли Београђани прво упознају на неизвесном путу од Железничке станице до Теразија, а детињство провео на Звездари.

– Снимим сам, између осталог, око петсто насловних страна – похвалио се јунак ове приче. – У двонедељном часопису и статистички, то значи као да су се две деценије непрекидно моје фотографије смешиле читаоцу са киоска. Много је то осмеха и још више прилика да упознам мноштво знаменитих или популарних жена, понекад и мушкараца, најчешће из света моде, уметности, науке, просвете... и кулинарства, а два три пута и из политике. Поносан сам што сам с многима од њих и данас остао пријатељ. Али, фотографисао сам и неке догађаје. На пример, свргавање Чаушескуа у Румунији...

И у његовом позиву важи правило које гласи: једном фотограф – увек фо-

тограф. Зато и своју „трећу младост“ понекад бележи сликом.

У „Кући славних“

Кад је Еди Грант, један од родоначелника реге музике у свету дошао овамо усред бомбардовања, или кад је 2000. године, испевао и снимии једну изванредну композицију о Београду, сви су помислили да је сишао с ума. Ко зна... али он је тада опевао пријатељство са неким случајним познаницима, а доцније и великим пријатељима, са Бором Ђорђевићем, Бором Чорбом, или с Мићом Николићем, већ тада неприкосновеним „дунавским вуком“, носиоцем „титулe“ уредника фотографије.

Случај је разрешен врло брзо. Јер, испоставило се да је добри Еди био подједнако заљубљен и у музику, и у

Црква у Сирогојну

телевизијских репортажа о риболову у свету. Можда бих се са сетом сећао и једног симпатичног Американца кога сам упознао далеке 1991. године, који ме је тада спасао грдних невоља. Јер, нисам знао да је у САД строго забрањено фотографисање туђе деце на јавном месту, па сам умало завршио у затвору. Тако би се некако и догодило да ме у заштиту није узео

се 1990. године, када је последњи пут гостовала у Београду, а спријатељили се јер јој је Мића донео пет њених старих албума, дискографских раритета.

– Предивна жена, велики човек – уздахнуо је. – Уз њу сам поправио и учврстио своје иначе скромно знање енглеског језика...

А онда је све окренуо на шалу, па почео причу о озбиљној, уметничкој музици, а то поткрепио фотографијом из свог „породичног албума“, која као да потиче из Београдске опере. Њом је овековечено краткотрајно дружење са примадонама Бисерком Цвејић и Радмилом Бакочевић, а уз испомоћ Оливера Њега.

– Мислим да су ме тако прихватили јер сам поштено признао да немам појма о озбиљној музици, већ да сам у кумовској вези с Ацом Матићем, иако је он, несрећник, био упамћен као једини који је допао затвора због некаквог пореза који ни пре, нити после њега ниједан певач није поштено пријавио, а да се ја, ето, не стидим, већ га увек и свуда узимам у заштиту.

Готово се увредио на неслану шалу да су му све личности из албума, ипак, естрадне звезде.

Преко сцене

– По том резону, испада да су све јавне личности „естрадне“ – љутнуо се, па пакосном радозналцу подастро фотографије с принцом Томиславом, с кнегињом Јелисаветом, с оперском певачицом Радмилом Смиљанић, с Радом Ђуричин и њеним колегом

Гагом Николићем,... у срдачној причи без „поза“ које многи заузимају кад се нађу под светлима рефлектора.

Иза сваке је чучала нека прича, а учинило се да је најзанимљивија она да у Музеју у Сирогојну постоје фотографије само двојице аутора, а обојица су из куће Политика. Оне црно-беле снимии је легендарни Пера Оторанов, а колорисане – Мића. Све их је одабрала Добрила Смиљанић која је, уз модни „бренд“ са златиборским плетилима, утемељила и тај посећени музеј. Иначе, на Зларинбор и у Сирогојну долазио је као фотограф бар три пута годишње и тамошњим плетилима подарио „слајдове за три изванредна каталога, његов лични поклон.

– Мало ко зна да је покојни Пера Оторанов за живота изразио жељу да, када му дође време, буде покопан у Сирогојну – поверио се испод гласа. – И, испуњено му је: па иако је родом из Кикинде, почива у порти тамошње цркве Светих апостола Петра и Павла! Заслужили су то, и Пера, и Сирогојно.

С фотоапаратом у рукама стекао је мноштво искрених пријатеља и на то је поносан. – Најрадије би то приписао свом шарму, у чему вероватно има и мало истине, али чини се да је томе више допринела чињеница да никад у животу ниједну слику није продао. Па и данас их поклања, пре свега онима које је снимии, а онда сваком коме би та фотографија нешто значила. Зато, кад сретне оне негдашње девојке, певачице чувеног „Бердана“, љубе га и грле као да су гледале рођеног брата! „Листање“ фотографија отегло би се у недоглед, али не зато што их је много, већ због прича које се иза њих крију.

– Ако ћемо поштено, таман за подужи фељтон – изјавио је Мића тобож забринуто. – Шалим се, наравно, али наставићемо једног дана баш ту где смо стали... и можда баш на Златибору.

М. С.

Са Бором и Едјем

дружење, а нарочито у пецање и рибљу чорбу. А, када неком родом из Гвајане, па још житељу Барбадоса, споменеш рибу и риболов, то је као да наивног и већ посусталог навлачиш на лаке дроге или друге тешке пороке. Тако је „папа Еди“, уместо да обилази престоницке дискотеке и клубове, крстарио по Дунаву на Мићиној „пасари“ пецајући.

– Ех, добри Еди – уздахнуо је споминујући пријатеља. – Упознао нас је Радомир Кркић, аутор најгледанијих

власник хотела, симпатични Доналд. А кад је 2015. године номинован за 45. председника САД, помислио сам – ако победи, хвалићу се да лично познајем председника тако велике земље. И победио је, али ме је и разочарао, па наше познанство први пут спомињем тек сада. Штета...

С поносом спомиње и познанство с Џоан Бајз, женом која је, са Бобом Диланом, променила поимање такозване ангажоване музике. Упознали су

Поклон

Пре десетак година Вања Булић је на Ужичкој телевизији представио књигу „У мрежи новинарства“ Лидије Обрадовић, негдашње сараднице куће Политика која је дуго боравила у НР Кини. Илустрације су биле Мићине, па је и он освануо у ТВ студију као гост. Најавио је то гостовање пријатељима у Сирогојну, а на улазу у студио дочекао га је пакет са иштриканом јакном.

При крају емисије која је ишла „уживо“, Мића је исукао ону јакну, па је уручио Лидији поручујући њој и гледалишту да су јакна и плетиле део наше традиције коју морамо неговати и сачувати по сваку цену.

Лидија се расплакала пред камерама, али уместо да Мића захвали оним другарима из Сирогојна, позвала га је Добрила Смиљанић да захвали – њему.

ВЕЛИКИ ЉУДИ МАЛЕ СРБИЈЕ: МИЛУТИН МАРЈАНОВИЋ ЕРА

Крунски сведок

Иако је три пута извођен пред стрељачки строј, а у ратној биографији има и два рањавања, за две године заокружиће првих сто година живота. Пун век

Кад неко три пута измакне стрељачком строју, лакше му је да доживи стоту. А, изводио га је на стратиште ко је стигао – прво Немци у Крагујевцу октобра 1941, четници у Бањи септембра 1943, а пред крај и партизани 1945. године током операција за коначно ослобађање земље. Ратној биографији могао би додати и да је два пута рањаван. Али не ваља се прерано радовати, јер рођен је 1923. и недостају му још две године да заокружи пун век.

Снаја Тијана и син Милош подарили су му унуке Михајла и Уроша, па сад ишчекује када ће се овенчати титулом „прадеда“.

Чио је и ведар човек. Неко с мање маште рекао би како ужива у трећој младости. Ма, какви! Он као да ни ону прву није истирошио до краја! Ваљда је младолук, али неприлике које су заскочиле цео свет примора-

Апсолвент Економског факултета 1950.

ле су и нас да се упознамо и разговарамо неколико сати – замаскирани. Једино што маска није могла да прикрије је да је висок и штркљаст, а да му у очима све време титра шетрски осмех.

Послератно Милутиново житије најлакше је описати с три одликовања која су у време када су му слетела на груди блистала много сјајније, и имала далеко већу вредност од данашње, колекционарске. Реч је о Ордену рада са златним венцем, Ордену заслуга за народ, и Ордену Републике.

Седели смо у његовом дому у београдском насељу Кумодраж, одакле

пуца видик на усталасани део града до Вождовачке цркве, а могао би и даље, до купола Храма Светог Саве, да се није испречило Пашино брдо. Срдачност којом дочекује сваког сувишно је спомињати, а гостопримство којим обасипа намерника неко нормалан, гледајући са стране, описао би као – „безуспешан покушај атентата“!

Дипломирао је на Економском факултету, а шта је затим радио најбоље је представила његова супруга Лула, филолог и дугогодишња новинарка, која је тобож театарно изјавила: „Лакше је побројати оно чиме се није бавио“.

Добра стара Злоселица

И заиста, на изненађење радозналост госта, најмање је причао о себи, или се иза Милутинових монолога о повести, историографији, етнологији, митологији, традицији и народном

Шездесетих година прошлог века: Ера и Тито

стваралаштву крила некаква шифрована порука?

На пример, она прича о његовом родном селу Доброселица. Јер, негде је ишчепркао да се село некад звало Злоселица. А онда им је, средином XIV века, ненајављен бану Стефан Урош IV Душан Немањић, међу србима познатији као Душан Силни! Сељаци су га угостили најбоље што су могли, а пред цара изнели – зобену кашу. Већ опасно прегладне, појео је у слат, па запитао домаћине како се зове село, и где је забасао? Ови му одговоре да је у Злоселици, а Душан их исправи речима да не може бити зло село у којем се тако дочекују гости, већ да се убудуће

има називати – Доброселица. И остало им је, скупа с легендом. Али, кад се боље промисли, није ли то заправо прича о коренима и људској нарави, о гостољубивости која одувек краси Златибор и његове житеље?

– Моји преци, четири брата, потегли су овамо однекуд из Херцеговине – почео је од кулина бана. – Када су прешли Увац, договорили су се да ће се скрасити тамо где коњи буду стали. По њима се данас на Златибору називају четири топонима, док смо по Марјану сви у Доброселици Марјановићи и сви слаavimo Ђурђевдан, а међусобно се ословљавамо по надимцима. Тако сам ја Шмањо, по прадеди који је био председник општине, али и оснивач школе и задруге, најбоље у Србији, као и члан Државне комисије за разграничење са Турцима после Јаворског рата 1876 и 77. године. Иначе, мој предак је био и један од момака војводе Јована Мићића,

У свом дому

ничким одликовањима и називима улица и школа.

– Моје најраније сећање обојено је таквим песмама уз гусле, али све је стало када сам напустио село са три године – узобилио се. – Ех, напустио... Пре ће бити да су ме однели у Бању крај Прибоја. Јер, то је био пут којим се ишло за бољим, или бар лакшим животом. Такве миграције постоје одувек, и нико не би требало да зачуди што су нам многа села запустела. Тек у новије време „крвна слика“ руралне Србије се донекле поправља, па је и повратника све више. Отишао сам из села и са Златибора, али сам их за свагда сачувао у срцу... па и сад бар пола године проведем горе, у кући на Водицама.

То је зачинио причом да је Србија у претпрошлом веку и буквално била земљорадничка велесила Старог света, а пољопривредне производе извозила навелико и немилеце чак и у прекоморске земље, па је сувим шљивама умало затрпала Русију и Америку а вином помрачила славу Француза.

– Пошао сам истим тим путем, па сам 1959. године на сајму у Минхену изложио као посебан експонат наш, српски опанак, који се овенчао златном медаљом!

Још један догађај из ране младости остао му је заувек урезан у сећање, а збио се приликом посете Његове светости патријарха Варнаве, епископа дабарског Петра Зимоњића и владике Николаја Велимировића манастиру Милешеви, кад га је директор ниже гимназије послао да им, као добар ђак и надарени чатац (мада беше и непредвидиво спадало) саслужује при Светој литургији.

Живот и прикљученије

Изнебуха, све се разјаснило, па и Милутиново инацијско избегавање да прича о себи. Јер, исукао је однекуд две позамашне књижевине на-

словљене са „На размеђу векова и миленијума“ и „Бања на Лиму код Прибоја“ како би их поклонили досадно радозналост госту, а тај гест пропратио речима – „Ту све пише, а ти слободно препиши шта ти се учини згодно“ (све је занимљиво, али не иде да се испреписује онолика књига).

Већ летимичним листањем открива се да је реч о монографијама, али с примесима аутобиографског – чиме је наглашен ауторов лични став, његово виђење које се не мора у свему поклапати са „званичним“. А обе се читају у једном даху: што би рекли млађи, имају драматику пустоловних романа. Она прва је посебна, јер се међу корицама њеног другог издања

Амбијент на Водицама

нашло и писамце којим се Његова светост патријарх Павле захваљује на дариваном примерку који, ево већ две деценије, краси Патријаршијску библиотеку.

Још једном је збунио саговорника признањем да не зна шта је до сада штампао и објавио, заправо да никада није писао како би се хвалио уоколу с библиографијом, већ да би генерацијама за нама оставио траг, мање о себи, а више о свом времену. Касније се дознаје да је Милутин, између осталог, био и дугогодишњи члан редакцијског одбора угледне едиције „Хроника села“, коју је покренуо и деценијама издаје Етнографски институт САНУ што се од оснивања и академика Јована Цвијића бавио етнологским и антрополошким истраживањима српског националног простора. Отуда онај Милутинов чудан обичај да говори екавицом, а пише ијекавицом која

Стара кућа Марјановића у Доброселици

је особена и за Златибор, и за Херцеговину где су му најдубљи корени.

Из истог извора је и сазнање да му је надимак Ера наденуо неки млади болничар на Сремском фронту, кад су га крвавог привели лекару, а овај није могао да се сети крштеног имена рањеног борца. Додуше, рањеник је био из дисциплинског, казненог батаљона који је установио Пеко Дапчевић како би од осталих одвојио младиче који су умели да мисле својом главом, да не подбуњују саборце. Уз смех је испричао како га је то рањавање спасило од партизанског стрељачког вода (ваљда по оном – кад нису Немци и усташе, нећемо ни ми).

– Одувек тврдим да је у тим операцијама, а под заједничким називом „Сремски фронт“, изгинуло више младих бораца него на свим ратиштима и пред свим непријатељским офанзивама заједно – сневеселио се Милутин. – Па, не каже народ узалуд да је то била „највећа клиница“ српске младежи?!

Јесте, што је потврдила чак и равнотушна статистика.

Овај део Милутинове приче указао је на једну његову карактерну црту коју он, сам, не би признао ни на мукама. А реч је о – дугом језику. Не може да прећути неправду, посебно ако је нанета другом! Такав је и дан-данас, али све је мање прилика да се „истакне“.

Касније, волшебно се појавио и податак да је у свом радном веку друг

Милутин Марјановић био директор Завода за унапређење привреде Ужичког среза, шеф представништва ФАП-а у Београду, директор „Занат експорта“, „Бродоимпекса“ и „Фабрика“, и начелник Републичког завода за здравствену заштиту. Годишама је радио у спољној трговини, па је био и наш представник у Канади! Неки пакосник је то прокоментарисао речима да је онамо, „преко баре“, послат само да својим „јеретичким идејама“ не би подбуњивао колеге по Југославији... у чему је можда било и истине?

Ера се на то искидо од смеха, па испричао да Канаду најбоље памти по томе што је онде упознао чак и патријарха Колтске цркве, најзатвореније православне заједнице под капом небеском.

– А, оданде сам захваљујући неким важним везама успео да дојавим нашим обавештајцима да се спрема опасан думбус приликом Титове посете, па сам му можда чак и главу спасао – допунио је причу без хвалисања.

Биографија од анегдота

После је окренуо да пуне године дружења са Жиком Живуловићем, званим Серафим, новинаром „Политике“, али и комедиографом који је, бар по броју написаних дела поглављених на позоришне даске, могао за корак да се примакне Браниславу Нушићу. Али, дружења с новинарима баш и нису за описи-

вање и „кварење младежи“, па је причу пребацио на следећи колосек.

Тако се дознаје да му је у Пријепољу ни кривом ни дужном шамарчину опаучио Влада Перих Валтер, лично, окривљујући га да му је каменом разбио прозор. Доцније је Валтер отишао у легенду, а Хајхрудин Крвавац га је 1972. године сместио и на филмско платно, али онај шамар још бриди.

– Зато сам годинама био подзрив према комунистима, за које су нам у школи, цркви и у кући причали којекакве страхоте – рекао је, а не зна се да ли је мислио озбиљно. – Ја сам тек после рата променио мишљење о њима, а пре свега о оном чес-

Испред куће на Златибору

титом делу чланства који су покрету приступали пуна срца и празног цела... али без намере да га тако напуне. Мислим да су част и поштење, који су Србима уткани у гене, за неке моје исписанике били највеће проклетство. Па и данас, ако се осврнеш...

А онда се поново успео на Златибор, и време друговања с Богосавом Марјановићем, дописником најстаријих дневних новина из Ужица, у то доба једног од важнијих индустријских центара онолике државе.

– Боца је пупчаном врпцом био везан за кафану „Слога“, тада једину на Златибору – уздахнуо је сетно. – Зато су наша дружења махом била кафанска. Памтим да, сем тог свратишта и неколико вила, горе ничег другог није било. Кад ме пут нанесе у центар, не знам да ли да жалим или да се радујем што је планина толико променила лик? Али, ако је људима од тога боље, нека је.

М. С.

Са унуцима

Мирослава Пашић-Гајовић

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ (3)

Сведочанство о др Александру Бокареву, првом среском лекару Златибора, сачињено по замисли Милана Стаматовића, председника оштинине Чајетина

Диплома и држављанство

Александар се радовао и нестрпљивом ишчекивао да настави студије медицине на тек основаном београдском факултету. Међутим, није баш све ишло онако како се на- дао. Његови покушаји и бројни захтеви за прибављање уверења о завршеној години и положеним испитима на харковском Медицинском факултету нису уродили плодом. Разлог је вероватно у томе што је Краљевина СХС већ прекинула дипломатске везе са бољшевичком Русијом. (Краљевина Југославија ће, иначе, тек у јуну 1940. године, у жеку Другог светског рата у Европи, званично признати Совјетски савез и бити међу последњим државама које су то учиниле).

Без обзира на све, Александар није хтео да се одрекне медицине, своје највеће љубави. Одлучио је да са студијама крене испочетка и у новембру 1921. године уписао се на Медицински факултет као бруцош и тако се нашао међу првим студентима у историји овог факултета. За амбициозног и вредног Александра то је био изазов више. А онда, захваљујући својој марљивости и претходно стеченом знању у појединим областима медицине, успешно је полагао испите и био поштован међу својим колегама.

На факултету се упознао и зближио са земљакињом и колегиницом Наталијом Чончаровом, ћерком некадашњег руског царског официра. Из тог дружења се изродила љубав па су се, иако још студенти, венчали у новембру 1925. године. Кумови су им била два Владимира – Лиозин и Ребров, такође Руси, и студенти.

С обзиром да у оно време студије нису биле бесплатне и да је за њих требало издвојити зна-

чајна средства, намеће се питање – одакле је и како младом Александар Бокарев прибављао новац за ту намену?

Мала је вероватноћа да су Александрове студије финансиране из буџета неких руских хуманитарних центара, удружења или фондова, којих је било у то доба, али је било и много избегличке сиротиње којој је помоћ била потребнија! А, како

Француско-српска банка са централом у Паризу и филијалом у Београду. Ова мешовита банка ће у наредним деценијама бити носилац великог француског економског утицаја и у Србији.

Било како било, Александар Бокарев ће 1928. године завршити Медицински факултет у Београду и стећи звање *доктора медицине*. Његова диплома

карске праксе. Свршени доктори медицине били су у обавези да се још најмање годину дана подбудним оком својих професора, усавршавају и практичним медицинским радом. Тако је и др Бокарев ускоро постао лекар – стажиста.

Александар је током студија показивао нарочито интересовање и изврсне резултате из области судске медицине. То му је омогућило да неко време пре, а и после обавезног лекарског стажа, буде запослен као асистент при катедри за Судску медицину. Из те области је положио и стручни испит (специјализацију), а о чему му је Завод за судску медицину у Београду, под ознаком службено, издао и посебно уверење.

Без обзира на бројне похвале које је добијао за рад у судско-медицинској струци, као и оне из области превентивне медицине, др Бокарев је преваходно желео да се посвети раду у приватној лекарској делатности. Две недеље пре него што ће му истећи обавезан практични рад, стигло му

је тражено решење Министарства социјалне политике и народног здравља бр. 18557 од 15. октобра 1930. године којим му се *одобрава оштинине право приватне лекарске праксе у Краљевини Југославији*.

За стицање оваквог одобрења, подразумева се, морао је претходно да постане и држављанин Краљевине СХС. На личну молбу, уверење о држављанству добио је по решењу тадашњег министра унутрашњих послова Убр.11086 од 20. маја 1929. године, пошто је истог дана положио заклетву на држављанство. По националности се и даље, па тако до краја живота, изјашњавао као – Рус.

Међу најстаријим дипломама Медицинског факултета у Београду

се Александар у избеглиштво отиснуо са бојног поља, готово је сигурно да у свом пртљагу није имао неку драгоценост из породичне ризнице за евентуалну продају.

Како у вези са пореклом средстава за Александрове студије немамо поузданог одговора, преостаје логична претпоставка да је он, потичући из несумњиво богате породице, располагао одређеним средствима на рачунима неке француске банке. Наиме, у царској Русији су ове банке биле нарочито блиске држави и имале дуготрајне и веома развијене послове. Слично ће бити и у Србији од 1910. године, када је и званично основана

је штампана у немачкој фирми *Robert Bosch A.-G. Stuttgart*, што је забележено и на њеној картонској футроли, а њени потписници су – ректор Универзитета Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Београду др Чедомиљ Митровић, професор црквеног права, и декан Медицинског факултета истог Универзитета др Борје Јовановић, професор опште патологије и патолошке анатомије.

Мада је уредно завршио студије и стекао докторску диплому, Александар није могао одмах да почне са професионалним радом. Наиме, само стицање дипломе у то време није била довољно за обављање ле-

Службовања по Србији

По стицању општег права за обављање приватне лекарске праксе, др Бокарев већ у новембру 1930. године отвара своју прву лекарску ординацију у Белановици, срез Качерски. Заједно с њим кренула је и његова супруга, др Наталија, напуштајући свој дотадашњи посао лекара на Интерној клиници професора др Антића у Београду

Да ли је одлазак из Београда у Белановицу, варошицу надомак Љига, био њихов власти-

ли председник суда и чланови комисије у Белановици, поред осталог пише: *Да је молилац Г. Александар Бокарев лекар овд. за сво време бављења у овој Ойшійини био владања доброја, а йонашања йримерноја. Да исти не йрийада ни једној анійи Државној йолийичкој йру-йи. Није йог Сйарашељсйивом. Није йог Сйецишйишем и није йресугом осуђиван на йубийшак часна йрава.*

Др Александар и др Наталија Бокарев службовали су

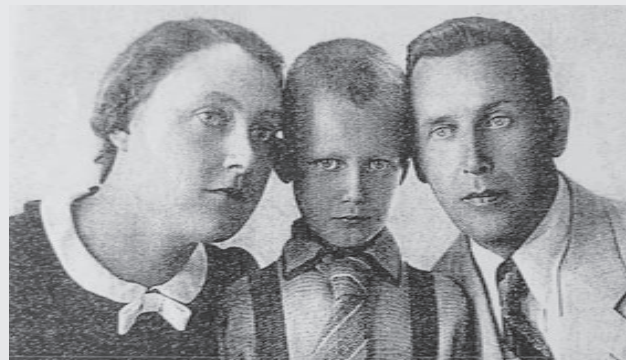

Александар Бокарев (седи у средини) као припадник Сокола

ти избор, може се само претпостављати. Али, ако се имају у виду тадашње здравствено-социјалне прилике у Србији, у чијим су многим деловима још увек харале разне заразне болести као пошаста сурових услова за време и после Првог светског рата, онда је вероватније да су Бокареви стигли у Белановицу по некаквој службеној обавези? Обављање приватне лекарске делатности било је, по свему судећи, неки облик додатног рада за који су бановинске лекарске коморе издавале посебна решења. У једном од таквих решења које је издала Лекарска комора Дунавске бановине у Новом Саду пише и да је др Александар Бокарев био члан ове коморе. А, ако је судити по бројним решењима, дозволама и свакојаким уверењима сачуваним у његовој оставштини, намеће се утисак да су лекари у Србији онога времена били под разним присмотрама и да се од њих првенствено тражило да буду лојални и примерни грађани. Тако, на пример, у судском уверењу од 8. маја 1931. године, које су потписа-

у Белановици непуну годину дана као лекари среске Здравствене задруге Качер, а одмах потом, у јулу 1931. године, почињу са радом у Краљевом Селу, срез Тимочки (данас Минићево код Књажевца) и то на истој дужности – лекари тамошње здравствене задруге.

За обављање приватне лекарске праксе у Краљевом Селу др Бокареву је била неопходна нова радна дозвола. Одобрење му је овога пута издала Лекарска комора Моравске бановине са седиштем у Нишу.

Наталија и Александар са сином Јуријем

Боравак и рад у том делу Србије остао је Александру у лепој успомени. Мада је веома напорно радио, радо се сећао људи које је тамо упознао, места и предела у које је одлазио, стаза и богаза кроз које је пролазио на путу да болеснима укаже помоћ.

– Нису тамо лекари седели у амбуланти и чекали пацијенте, него су они лично одлазили код невољника – причао је уз осмех и додавао: – Ја сам чак био двоструки теренац. Да се Наталија не би ломатала по гудурама уместо ње сам најчешће ишао ја.

Александрово двоструко ангажовање на послу се подразумевало. Наталија је у то време била трудна, а 2. децембра 1931. у Краљевом Селу рођено је њихово једино дете – син Јуриј.

У источној Србији тог доба живео је и радио велики број Руса. И они су стигли као избеглице, углавном преко Бугарске. Били су то махом Козаци из Кубанске области који су показали да им занат није само ратовање већ и да итекако умеју да раде и граде. Познато је, на пример, да су управо они изградиле такозвани руски пут преко Бесне кобиле, онај од Врањске бање до Босилеграда. Радили су и у рудницима, уклањали мине, а вршили су службу и у Српској граничној стражи.

Чести сусрети и дружења са овим земљацима причинијавали су посебно задовољство Наталији и Александру. Било је дугих разговора, песме и игре уз увек присутне звуке балалајке. Поред упаљених ватри, казачок и ритмично плескање длановима били су скоро неизоставни. Александар је овде постао и

члан Соколског друштва и често одлазио у лов на дивљач по шумама источне Србије.

Непуних три године службовања у Краљевом Селу је пролетело. У јесен 1933. године поново се враћају у Шумадију. Распоређени су на нову дужност у здравствену задругу у Бељини, срез Космајски (данас насеље у општини Барајево). Годину дана касније, 27. октобра 1934, решењем Лекарске коморе Дунавске Бановине у Новом Саду, Александру је одобрено и месно право приватне лекарске праксе у овом месту. (Овај податак свакако да иде у прилог претпоставкама да је др Бокарев распоређиван на рад по одређеној обавези, а да је приватна лекарска пракса била његова успунна делатност.)

Са места задружног лекара др Бокарев је у децембру 1935. унапређен у бановинског лекара у Бељини, и на тој дужности остаје до маја 1938. године.

По Наталијиним причама, живот у Бељини им је био веома садржајан и угодан. Становали су у новоизграђеној и најлепшој згради у месту, у којој су се, уз Дом здравља, налазили и станови за лекаре. У дворишту је био и омањи базен за купање где су, током лета, проводили највише времена.

Уважавани и поштовани од свих, Бокареви су редовно позивани на разна славља и често фијакером ишли на излете по околини, а у госте су им долазили рођаци и пријатељи из Београда.

Наталији је у најлепшој успомени остало дружење са Христином – Тинком, раније супругом славног песника Владислава Петковића Диса са којим је имала двоје деце. Као Дисова удовица удала се потом за Ивана Морозова, руског емигранта и лекара, који је са Бокаревима радио у Бељини. После скоро пет година рада у Бељини, Александар прелази у Сопот, срез Космајски, такође на дужност бановинског лекара. Било је то последње радно место др Бокарева у Краљевини Југославији.

У следећем броју:
У заробљеништву
и Долазак у Чајетину

При Спортском центру Чајетина, Драмски студио „Бистричак“ наставља вредно са својим радом. Прилагођавајући се условима живота под пандемијом, уметнички руководилац Биљана Здравковић са ансамблом је у претходних нешто више од годину дана успела да изведе „на даске“ једну представу, а приводе крају још две. Прву је публика имала прилику да види 21. Априла, а реч је управо о представи „Паклена вечера“.

– Волим да то буде комедија, да се пре свега деца лепо забављају. Они су сви, осим Алексе, пунолетни, па смо могли да изаберемо неки овакав, да кажем, мало „маснији“ текст, у којем има и псовки. Планирали смо најмање три репризе, кад мало прође ова ситуација. Мислим да је вечерас било таман онолико публике колико и сме да буде – изјавила је Биљана Здравковић не кријући задовољство начином

ПРЕМИЈЕРА УПРКОС СВЕМУ

Чајетинци на „Вечери из Пакла“

на који су њени глумци успели да представе своје јунаке.

У представи су улоге поверене Алекси Луковић, Јовани Мишић, Тамари Зорзић и Вуку Здравковићу. Они глуме два брачна пара

– српски, и амерички – а радња се одиграва у негде у САД-у. Оба пара желе преваром да помогну својих циљева, користећи једни друге.

О својим улогама, Вук Здравковић и Тамара Зорзић кажу:

– На почетку се може видети да је он нека варалица и на крају, када му све дође наврх главе он „дукне“ мислећи да је неки Ковалски, који вероватно и не постоји. Тај лик је фиксација која га прогони; јер, заправо, од прогони самог себе.

– Мени је било занимљиво да тумачим неки лик који нема никаквих додирних тачака са мном – каже Тамара. – Она је, могу слободно да кажем, приглупа жена која верује у шампу, у шта год прочита, а и расиста је...

Све то, наравно, даје комичан моменат приче.

Своје улоге успешно су бранили и Алекса Луковић и Јована Мишић, при том изузетно добро забављајући публику. У ишчекивању прве репризе, Чајетинцима топло препоручујемо „Вечеру из пакла“.

Мирјана Ранковић Луковић

ПОБЕДНИЦИ ОПШТИНСКОГ ТАКМИЧЕЊА РЕЦИТАТОРА

Лирска душа Златибора

У организацији Спортског центра Чајетина, 21. априла је у Дому културе одржано општинско такмичење рецитатора. Уз поштовање свих здравствених мера, 29 ученика из три основне чајетинске шко-

трије Туцовић“ из Чајетине, Јована Гудурић, „осмак“ школе „Миливоје Боровић“ из Мачката и његова вршњакиња Лидија Бојовић из Основне школе „Саво Јовановић Сирогојно“ из Сирогојна.

– Драго ми је што се овакво такмичење одржава и да организатори – Дом културе и Спортски центар – настављају традицију иако су времена за нама због много тога била посебна, другачија. Мени

Ива Чорбић

Јована Кузељевић

Јована Гудурић

Лидија Бојовић

ле такмичило се у изражајном рецитовању. Најбољи ће своју општину представљати на Округлној смотри која се одржава 28. априла у Косјерићу.

Жири, у којем су били Драгољуб Новаковић, професор српског језика, књижевница Мирјана Ранковић Луковић и Жарко Божанић, глумац аматер, одлучили су да ће Чајетину на овогодишњој Округлној смотри представљати Ива Чорбић, ученица другог разреда школе „Миливоје Боровић“ из Мачката, Јована Кузељевић, ученица четвртог разреда ОШ „Дими-

– Носим веома повољан утисак с овог такмичења, имајући у виду каква нам је година била, и каква смо ограничења имали у образовању, а задовољан сам бројем учесника као и њиховом културом изражавања, односно како су ученици припремили своје наступе. Народ каже „Лепа реч и гвоздена врата отвара“, а ми смо се данас наслушали толико лепих речи да искрено желим да се нашим данашњим рецитаторима посрећи да им сва врата убудуће буду отворена – рекао је Драгољуб Новаковић, професор српског језика.

су деца била изузетно добра јер су сви искрено приступили овом надметању – нагласио је Жарко Божанић, глумац аматер.

С лепим утисцима придружила им се и Мирјана Ранковић Луковић, завичајна песненица.

– Републичка Смотра рецитатора одржаће се, по календару такмичења и смотри за школску 2020/2021. годину, 14. и 15. маја у Ваљеву. Искрено се надамо да ће се на овогодишњем дружењу младих рецитатора Србије наћи и неко од вредних такмичара из општине Чајетина **М. Р. Л.**

ДВАНАЕСТ МЕДАЉА ЗА КАРАТЕ КЛУБ „РУЈНО“

Велики успех младих спортиста

На Првенству региона, квалификационом такмичењу за пласман на Првенство Србије, екипа Карате клуба „Рујно“ је освојила 12 медаља: пет златних, пет сребрних и две бронзане

На Регионалном првенству су учествовала 22 клуба с више од триста такмичара, а „Рујно“ је представљало њих 15. У катама, чланови КК „Рујно“ су освојили 10 медаља у појединачним и екипним наступима, док су две освојили у борбама. Јована Аћимовић и Аница Радибратовић задржале су прве позиције у својим категоријама. Поред првопласиране Аћимовић, у стопу су је пратиле другопласирана Николина Тодоровић и трећепласирана Теодора Милић.

По први пут је наступила Магдалена Буквић, која је у изузетно јакој конкуренцији после три меча успела да се пласира на 1. место.

Уз њу, први наступ је имала и Уна Стакић, која је такође имала три меча и домогла се 2. места. Мања Радибратовић није успела да се попне на победничко постоло, али је изборила пласман за Првенство Србије.

У борбама су наступили Јанко

Гукић (2008. годиште) који је освојио 1. Место, и Вук Милосављевић (2009.) освојивши 2. место у својој категорији.

За Првенство Србије су се пласирали и Мања Радибратовић, Невена Марић, Милош Новаковић и Милован Бошковић.

КАТЕ:

- Неда Шкодрић – 2. место (1. ниво) – 2012
- Ања Милосављевић – 2. место (2. ниво) – 2012
- Уна Стакић – 2. место (1. ниво) – 2011
- Магдалена Буквић – 1. место (1. ниво) – 2010
- Драган Ђировић – 3. место (2. ниво) – 2010
- Јована Аћимовић – 1. место (3. ниво) – 2009
- Николина Тодоровић – 2. место (3. ниво) – 2009
- Теодора Милић – 3. место (3. ниво) – 2009
- Аница Радибратовић – 1. место (4. ниво) – 2008

КУМИТЕ:

- Вук Милосављевић – 2. место (2009)
- Јанко Гукић – 1. место (2008)

КАТЕ ЕКИПНО:

- Радибратовић, Аћимовић, Тодоровић – 1 место, 2008/2009. ■

ПЛЕЈ-ОФ АБА2 ЛИГЕ У ПОДГОРИЦИ

Кад правила одређују резултат

Кошаркаши „Златибора“ одиграли су историјски плеј-оф АБА2 лиге у Подгорици, али су били близу да се пласирају и међу четири најбоље екипе у другом регионалном рангу јер су имали три коша предности из првог меча са „Спарсима“, што нису успели да одбране у другој утакмици.

Тим Страјина Недовића је одлично отварао утакмице, имао предност после прве три четвртине, али је у оба четврт-

Страјин Недовић

финална меча дошло до пада у последњем делу, па су Сарајлије прошле у полуфинале. Чајетинска екипа је имала 18 поена предности у последњој четвртини прве утакмице, до којих се стигло одличном одбраном, контролом скока, уз добру нападачку продукцију пре свих Кутлешкића и Папића. Ипак, како се меч ближи крају, тако је екипа искусног тренера Миодрaга Кaдије топила разлику.

– Више се радило о паду концентрације, када смо

помислили – само да приведемо утакмицу крају и да задржимо предност као у претходних 35 минута. Мало је чудан овај начин где се гледа разлика, а не победа. Доста нас се са овим среће први пут па је мало чудно на психолошком плану. Чак и да смо победили са 10 или 12 разлике, опет би морали на исти начин да уђемо у другу утакмицу, јер разлика ништа не значи против екипе каква су „Спарси“ – објаснио је тренер без наме-

ре да правда себе и играче. – Пад није имао везе са умором већ је утицала читава ситуација са системом такмичења јер нисмо навикли да играмо утакмице где ће се бројати разлика, тако да смо несвесно у завршници кренули да играмо дуге нападе, и да их решавамо у последњим секундама. То нас је увело у контраритам, па у последња три минута нисмо постигли кош. Испали смо наивни прокоцкавши предност, нисмо реаговали на прави начин. ■

ЗЛАТИБОРСКЕ
ВЕСТИ

Издавач

Агенција за издавачку делатност и маркетинг „Мали Ђира“

Главни и одговорни уредник

Милић Симић

Редакција

Мирјана Ранковић Луковић
Мирослав Весовић
Данка Миловановић
Иван Јанковић
Мирослав Јевремовић

Штампа

Графос Ужице

Тираж

1.500 примерака

Контакт

064/117-15-99
e-mail: simicmilic@mts.rs

ISSN-2406-2405

НАЈВАЖНИЈА СПОРЕДНА СТВАР

Некима није место у фудбалу

Екипа која за 60 минута с играчем више не успе да постигне гол, није заслужила ни да победи. Осим неколико играча већина их је показала да не би требало да буде ту – рекао је Предраг Ристановић, тренер „Златибора“

Последњу победу фудбалери „Златибора“ уписали су 3. марта и од тада су у Суперлиги Србије везали осам утакмица без тријумфа. Током априла је чајетински тим одиграо пет утакмица и освојио тек један бод, па више нема изгледа за опстанак у елитном рангу такмичења.

Тај једини реми остварен је против „Инђије“ резултатом 2:2, али ни тада тренер Предраг Ристановић није био задовољан игром јер су гости на стадиону у Ужицу били бољи тим. Стрелац изједначајућег гола за 22. бод „Златибора“ у сезони био је нападач Стефан Вукић који је најбољи стрелац екипе са седам погодака. Шпиц играч из Ниша је погодио и на следећа два меча, против „Војводине“ у Новом Саду и „Рада“ код куће, али то су били тек почасни погоци.

Тренер
Предраг
Ристановић

– Значио ми је сваки гол као нападчу, као и због екипе јер смо тако побољшавали резултат, али на крају нисмо успели да освојимо бодове. Као и током целе сезоне, мало је фалило. Свима нам је тешко, практично смо близу испадања, али морамо да издржимо, да се не брукимо и одиграмо максимално до краја – рекао је Вукић.

Посебно болан био је пораз од „Новог Пазара“ у 33. колу, још један у низу против екипе која се бори

за опстанак и која је важне бодове освојила управо против Чајетинаца. Пазарци су победили са 1:0 голом из слободног ударца и уз лошу интервенцију голмана, чиме су се реванширали за пораз у првом делу сезоне иако су већи део утакмице били са играчем мање.

– Екипа која за 60 минута с играчем више не успе да постигне гол, није заслужила ни да га узме, а камо ли нешто више. Ово што се нама де-

шава је за Риплијево „Веровали или не“. И наши примљени голови, који би пристајали рубрици „Смешна страна спорта“... а читаве сезоне примамо такве голове. Од појединачних који су данас били на терену, неки нису заслужили да се нађу ту. Све играчке промене које смо могли, урадили смо у последњим колима, па су и млађи добили шансу, и сви су показали шта могу и колико вреде. Осим неколико играча на челу са Момчиловићем који је позитиван пример, већина их је показала да не би требало да буде ту – изјавио је Предраг Ристановић, тренер „Златибора“ – Суперлигашки деби се за Чајетинце лагано приводи крају, а приоритет клуба је да до завршетка такмичења игра поштено, а без оптужби за намештање утакмица, а сви се надају првој победи на домаћем терену од новембра. ■

На корак до зонског ранга такмичења

Играчи „Чајетине“ су победили у трци за прво место у Златиборској окружној лиги и пласман у зонски ранг надметања. Чајетинци су после победе над „Сечицом“ од 3:0 (стрелци су Божовић, Ерић, Радовић) били у прилици да искористе кикс водећег „Савинца“ и дођу до водеће позиције, али су у наредном колу ремизирали на гостовању „Омладинцу“ (0:0), а претходно у три наврата одложени меч са „Лазарицом“ нису одиграли, тако да су остали са утакмицом мање.

Нова прилика указала им се ремијем „Савинца“ на гостовању „Полету“ (1:1), што су искористили и победом на свом терену над „Јежевицом“ (2:1, а стрелци су били Филиповић и Савић) пришли „Савинцу“ на само два бода заостатка.

Ипак, после три одлагања термина одигравања утакмице 15. кола Златиборске окружне лиге „Чајетина“ је коначно угостила екипу „Лазарице“. Домаћи тим је славио на „Швајцарији“ са 2:1, чиме је после дужег времена преузео водећу позицију на табели. Чајетинци имају 48 бодова, један више него сада другопласирани „Савинац“.

У веома динамичној утакмици „Чајетина“ је постигла голове на време, мада треба истаћи да су у самој завршници стрепели за резултат.

У финишу првог периода Марко Костадиновић је искористио убачену лопту кроз средину у казненом простору гостију, а исти играч је у 70. минути истрчао цео контранапад, предрибљао голмана гостију и потом лопту послао у небрањену мрежу. ФК „Лазарица“ је само пет минута касније смањила резултат преко Станка Томића, а у последњим тренуцима меча пропустили добру прилику за изједначење. Домаћи тим је, због црвеног картона, у последњих неколико минута играо са десеторицом на терену.

„Чајетина“ је могла доћи и до убедљивијег тријумфа, с обзиром да су једном погодили оквир гола, и створили и неколико веома добрих

прилика из контранапада, поготово у другом полувремену... мада су и гости у уводним минутима меча имали једну од најбољих прилика да поведу.

ФК „Чајетина“: Рољ, Деспић, Милосављевић, Дедић, Ерић, Станић, Радовић, Филиповић, Кулеша, Костадиновић, Савић. На клупи: Лазовић И, Нинчић, Михаиловић, Лазовић М. и Бојић. Тренер: Драган Вујовић

ФК „Лазарица“: Ђирјаковић, Мајсторовић, Маслаћ, Павловић, Спасојевић, Јовановић, Томић, Милићевић, Милорадовић, Бонцулић, Божић. На клупи: Павловић С. и Мајсторовић. Тренер: Никола Божић ■